

БЕЛА КНИГА

ЗА ПРИДОНЕСОТ НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОВЕТ ЗА
БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА КОН
БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ВО
ПЕРИОДОТ 2015-2019 ГОДИНА.

ПРВО ИЗДАНИЕ

СКОПЈЕ 2019

Прво издание

Издавач:

Републички совет за безбедност
на сообраќајот на патиштата

Уредник:

м-р Стојче Стаменковски

Редакција:

м-р Стојче Стаменковски
м-р Ристо Манчев
проф. д-р Зоран Јошевски

Лектура:

Виолета Ташаминов

Компјутерска обработка:

Игор Златевски

Фотографија:

Ѓоко Петковски

*Благодарност до сите кои несебично нè поддржуваа и
безусловно нì помагаа во напорите да ја подигнеме
јавната свест и сообраќајната култура на повисоко
ниво, и заедно да придонесеме за намалување на
бројот на загинати и на повредени лица на патиштата
во Република Македонија.*

КРАТКА СОДРЖИНА

Предговор	8
Предговор на претседателот на РСБСП, м-р Стојче Стаменковски	9
Предговор на извршен директор на Европскиот совет за безбедност во сообраќајот (ETSC), Антонио Авеносо	12
Поддршка од Н.Е. Претседател на Република Македонија, д-р Ѓорѓе Иванов и доделување на високо општествено признание на РСБСП - „Повелба на Република Македонија”	13
Вовед за улогата на РСБСП во системот на Република Македонија	16
Надлежности на РСБСП за уапредување на безбедноста на сообраќајот	19
Конституирање и состав на РСБСП	21
Организациона структура на РСБСП	22
Законска регулатива во областа на безбедноста на сообраќајот во Р. Македонија	24
Закони во областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата	26
Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата	27
Стратешки документи за уапредување на безбедноста на патниот сообраќај	30
Втора национална стратегија на Република Македонија за уапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020 година	32
Декларација Скопје 2016 година	38
Анализа на безбедноста на патниот сообраќај во Р. Македонија	44
Сообраќајни незгоди и причини за нивно настанување	46
Уапредување на јавната свест, едукација и превенција	50
Сообраќајно-едукативни активности за деца	52
Сообраќајно-едукативни активности за децата од предучилишните установи и училиштата	53

Сообраќајно-едукативни акции и манифестации за децата	54
Кампања „Да ги заштитиме децата во сообраќајот“	54
Сообраќајно-едукативен проект „Едукативен автобус“	57
Манифестација „Детски Семафор“ и „Сообраќајно-техничка култура на младите“	58
Квиз за деца „Колку ги познаваш правилата во сообраќајот“	59
Активности за едукација на родителите за поголема безбедност на децата во сообраќајот	59
Реализирани кампањи	59
Кампањи за млади	70
Кампања за унапредување на безбедноста на пешаците	79
Кампањи за унапредување на безбедноста на велосипедистите	80
Научно-истражувачка работа на РСБСП	86
Изработка на сообраќајни студии	87
Студија за следење на безбедноста на сообраќајот со примена на индикатори	87
Студија за унапредување на безбедноста на ранливите категории учесници во сообраќајот	89
Истражувања од областа на безбедноста на сообраќајот ...	90
Користење на лековите во сообраќајот - студија на случај за Република Македонија	90
Анализа на однесувањето на учесниците при промена на правец на движење	91
Анализа на времето на промена на долгите светла во кратки при разминување во ноќни услови на дволентни патишта	91
Возачи-почетници и почитување на ограничувањето на брзината на движење	92
Идентификација на најчестите грешки што ги прават возачите и останатите учесници во сообраќајот	92

Истражувачки проект за потребата од надоградба и воведување на сообраќајното образование во редовниот образовен процес	93
Сообраќајно-воспитни едукативни публикации	94
Прирачник за мотоциклисти	95
Сообраќајна лектира	96
Прирачник за возачи-почетници	97
Меѓународна соработка и конференции	98
Учество во меѓународни организации	99
Меѓународна конференција Скопје 2016 година	99
Учество на меѓународни конференции	101
Научни и стручни собири, тркалезни маси и трибини	103
Организација на младински обуки	108
Младински обуки за уапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата	108
Меѓународна младинска обука за уапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата поддржана преку Еразмус-програмата	110
Соработка со централната и со локалната власт	112
Соработка со МВР	114
Соработка со локалната самоуправа	114
Потпишани меморандуми за соработка со институции и организации	118
Соработка со медиумите	120
Работна средба со медиумите	122
Учество во тв и радио емисии	122
Организирање и одржување на веб-страница, Фејсбук и Твитер	123
Препораки за понатамошно уапредување на безбедноста во сообраќајот во Р. Македонија	124

ПРЕДГОВОР

БЕЛА КНИГА

2015 - 2019

РСБСП

Предговор на претседателот на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата

м-р Стојче Стаменковски

ЗА ПРИДОНЕСОТ НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОВЕТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА КОН БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ВО ПЕРИОДОТ 2015-2019 ГОДИНА

Да се извршува функцијата претседател на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, пред сè значи чест, одговорност и обврска. Сообраќайните незгоди и загубените човечки животи на патиштата, претставуваат сериозен општествен проблем и бараат сериозна одговорност, професионалност, ангажман и знаење. Моето мото е дека секој поединец има обврска да го даде својот придонес за подигање на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот и за унапредување на културата, етиката и однесувањето во сообраќајот. Извршувањето на функцијата претседател на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, значи преземање лична и професионална одговорност за случените сообраќајни незгоди и за последиците од нив.

Интензитетот на сообраќај во Република Македонија и на светско ниво, постојано расте. Паралелно со тоа, расте и бројот на сообраќајни незгоди. Големиот број загубени човечки животи во сообраќајни незгоди се тешка и ненадоместлива општествена загуба. Ваквата состојба на патиштата, не можеме и не смееме да ја прифатиме како сурова и неминовна реалност со која не можеме да се справиме, напротив, оваа црна статистика, дополнително нè предизвикува и нè обврзува сите нас, поединечно како личности, но и како надлежни институции и тела, да најдеме решение и заедно да градиме ефикасен систем за управување со безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Изминатите четири години (2015-2019), Советот со своето делување се истакна преку својата професионалност, стручност и посветеност и преку промоција на позитивни и хумани општествени вредности. Во тој период, РСБСП успеа да се наметне како тело афирмирано во домашни и во меѓународни рамки. Тело чии цели и активности се препознатливи, општествено поддржани, прифатени и признати од сите општествени чинители, надлежни институции, домашни и меѓународни организации, хуманитарни и граѓански здруженија, истакнати јавни личности, професионалци, професори, експерти, а секако и од граѓаните на Република Македонија.

Републичкиот совет е препознатлива институција и на меѓународно ниво и согласно тоа, Советот е полноправен член на Меѓународната организација за безбедност во сообраќајот (PRI-La Prevention Routiere Internationale). Советот е полноправен член и на Европскиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата (ETSC-European Transport Safety Council), една од најголемите меѓународни организации што ги обединува сите тела и организации што работат на подобрување на безбедноста на патниот сообраќај во Европа.

Работата, целите и мотото на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата се благородни, општествено поддржани и прифатени. Дадениот придонес за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, беше препознаен и потврден и од Претседателот на Република Македонија, Неговата Екселенција д-р Горѓе Иванов кој на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата му го додели високото општествено признание „Повелба на Република Македонија“. Доделувањето на ова високо општествено признание беше поддржано и поздравено од голем број владини и невладини организации, меѓународни организации, експерти и поединци.

Како институција свесна за ризците и опасностите во сообраќајот, но истовремено и одговорна за дејствување во нивна превенција, ќе потенцирам дека цел на Советот е намалување на бројот на сообраќајни незгоди, намалување на бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди, безбедни тротоари и велосипедски патеки, безбедни улици и патишта. Нашата мисија е нула деца жртви во сообраќајот, а нашата визија е сообраќај без жртви.

Во таа насока, со целиот свој капацитет, со силна верба и нескриен ентузијазам, работевме изминатите четири години. Тешко е да се има една ваква цел во динамично општество, но секој предизвик, нè правеше уште посилнаи, а секоја задача, многу помотивирани.

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во мандатниот период 2015-2019, се етаблира како

институција со долга листа успешни проекти, со голем број успешно реализирани активности и со долга листа партнери и поддржувачи, кои во нас препознаа стручно тело со капацитет, знаење и визија за побезбедни патишта и побезбеден сообраќај.

Белата книга на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, претставува синтетизиран преглед на најважните активности, настани, манифестации и проекти, што РСБСП самостојно и во соработка со партнерите, ги реализираше во периодот 2015-2019. Реализираните активности на РСБСП се плод на макотрпната работа, професионалност и силни заложби на сите членови и соработници на Советот и плод на силната поддршка и успешната соработка со сите останати надлежни тела и институции.

Во мандатниот период од 2015 до 2019 година, РСБСП реализираше голем број сообраќајно-едукативни кампањи насочени кон сите групи учесници во сообраќајот и кон сите ризик-фактори што ја загрозуваат безбедноста во сообраќајот. Исто така, РСБСП стави акцент на унапредување на политиките за ефикасно управување со безбедноста на сообраќајот на патиштата и поголема примена на науката во процесот на управување и контрола на патниот сообраќај. Она за што посебно се залагавме, е издигнување на безбедноста на сообраќајот на патиштата високо на агендана на дејствување на сите надлежни институции и издигнување на сообраќајната култура, како важен и значаен дел од системот на општествени вредности на секој поединец и на општеството во целина.

Извештајот за придонесот на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата кон безбедноста на сообраќајот на патиштата во периодот 2015-2019 година (Бела книга), претставува краток сублимлат и опис на најважните активности на Советот, во насока на креирање побезбеден сообраќаен систем, преку континуирана едукација за подигање на свеста и одговорноста кај надлежните институции и поединците за безбедноста на учесниците во сообраќајот.

Целта на Белата книга е сеопфатно и танспарентно да се претстават работата, заложбите и постигнувањата на Советот, да информира за придонесот во подигнување на свеста за безбедноста во сообраќајот и за унапредување на безбедноста на сообраќајот воопшто, како и да ги претстави долгочочните цели, визијата и мисијата за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Со почит,
Претседател на РСБСП,
м-р Стојче Стаменковски

Предговор кон Извештајот за придонесот на РСБСП за подобрување на безбедноста на патниот сообраќај(2015-2019)

Антонио Авеносо - извршен директор на Европскиот совет за безбедност во сообраќајот (ETSC)

Во изминатите 4 години, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата на Република Северна Македонија активно работеше на унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, со посебен акцент на унапредување на сообраќајно-превентивното дејствување во Република Северна Македонија.

ETSC ги поддржува напорите на Советот за издигнување на безбедноста на сообраќајот на патиштата како врвен приоритет на дејствување на сите надлежни органи, организации и институции.

Во 2016 година, РСБСП стана пополноправен член на Европскиот совет за безбедност во сообраќајот (ETSC). ETSC е најголема европска невладина организација, која во себе обединува тела и организации што работат на унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Европа. РСБСП е важен и почитуван член и партнер на ETSC.

Со особено задоволство ги примивме последните статистички информации кои покажуваат значителна стапка на намалување на бројот на жртви во сообраќајни незгоди во Република Северна Македонија, особено во период кога целата Европска Унија, во просек, се соочува со стагнација.

Изминатиот период во кој нашите организации остварија плодна соработка со голем број заеднички спроведени активности и проекти, го оценуваме како доста успешен. Подобрување на безбедноста на сообраќајот, како европски предизвик, останува наша заедничка цел и мотив за соработка и во иднина. Според тоа, ETSC и РСБСП продолжуваат и во иднина заеднички да се борат за побезбеден сообраќаен систем и заштита на човечкиот живот.

Искрено се надевам дека добрата и успешна меѓусебна соработка и заедничките проекти што ги реализирааме во минатото, ќе бидат добра основа за понатамошно зајакнување на нашето партнерство и ќе ја подобрят безбедноста на патиштата во вашата држава.

Со почит,

Претседател на ETSC,
Антонио Авеносо

**Поддршка од Н.Е. Претседател на Република
Македонија, д-р Ѓорче Иванов и доделување на високо
општествено признание на РСБСП - „Повелба на
Република Македонија“**

По повод 55 години постоење и активно дејствување во насока на остварување на високата општествена цел, намалување на бројот на настрадани лица во сообраќајни незгоди во Република Македонија, на 4 мај 2017 година, Неговата Екселенција Претседател на Република Македонија, д-р Ѓорче Иванов на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, му го додели високото општествено признание „Повелба на Република Македонија“.

Признанието „Повелба на Република Македонија“ е наменето за институции и организации кои во своето делување се истакнале преку својата професионалност, стручност и посветеност и преку промоција на позитивни и хумани општествени вредности.

Несомнено, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, низ годините, успеа да се докаже и да се афирмира како тело што ги исполнува високите критериуми

и стандарди за да добие едно големо и важно општествено признание како „Повелба на Република Македонија“.

Доделувањето на високото општественото признание „Повелба на Република Македонија“ на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, претставува своевидна валоризација на сè она што Советот го прави години наназад, но и зајакнување на вербата во она што Советот го работи во насока на засилување на напорите за унапредување на сообраќајно-превентивното дејствување во Република Македонија и за намалување на бројот на настрадани лица во сообраќајни незгоди.

Истовремено, ова признание за РСБСП претставува голема чест, доверба, обврска и мотив повеќе во иднина Советот да продолжи да работи со ист и со поголем интензитет и ентузијазам, кон остварување на заложбите за намалување на бројот на настрадани лица во сообраќајни незгоди.

Признанието „Повелба на Република Македонија“ за РСБСП има исклучителна важност и поради фактот што доаѓа од институцијата Претседател на Република Македонија, и со тоа всушност РСБСП стана дел од организациите што дале посебен придонес за Република Македонија, за добробитта на општеството и за благосостојбата на граѓаните на Република Македонија.

Претседателот на Република Македонија, д-р Ѓорче Иванов, изминатиот период, активно и континуирано го поддржуваше РСБСП во напорите за создавање побезбеден сообраќаен систем во Република Македонија и пошироко. Во таа

насока, ќе потенцирам дека, претседателот на Република Македонија, д-р Ѓорѓе Иванов, беше покровител на Првата меѓународна конференција за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, „Управување со безбедноста на патниот сообраќај во Југоисточна Европа - предизвици и насоки за дејствување“, што ја организираше РСБСП. Овој податок дополнително говори за личниот ангажман на Н. Е. д-р Ѓорѓе Иванов и за неговиот личен придонес во насока на подигнување на безбедноста во сообраќајот на повисоко ниво, како и за вниманието што Република Македонија го посветува на предизвикот за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата и за намалување на бројот на загинати лица во сообраќајни незгоди.

Почитуван претседател, Ваша Екселенцијо, д-р Ѓорѓе Иванов, како претседател на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во мое лично име и во име на членовите на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, изразувам благодарност и почит за сестраната поддршка која постојано и несебично ја дававте на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во остварување на целите и заложбите за помалку жртви на патиштата во Република Македонија.

Со благодарност и со почит,

Претседател на РСБСП,
М-р Стојче Стаменковски

1. *ВОВЕД ЗА УЛОГАТА НА РСБСП ВО СИСТЕМОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА*

Заради унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, како работа од поширок општествен интерес во Република Македонија, функционира Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата е советодавно тело на Собранието на Република Македонија. Претседателот и членовите на РСБСП ги именува Собранието на Република Македонија со мандат од четири години. Советот е формиран на 16 мај 1962 година, како посебно стручно тело во тогашниот државен секретаријат за внатрешни работи. Во текот на своето долгогодишно дејствување, РСБСП прераснува во едно од водечките тела во државата, кое покрај основните задачи за унапредување и развивање на сообраќајното образование, воспитание, култура и етика кај сите учесници во сообраќајот на патиштата, ја извршува и функцијата на еден од главните иницијатори за имплементација на мерки за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Исто така, РСБСП има и функција на координатор на повеќе надлежни субјекти, при имплементацијата на мерките и активностите за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Со цел да одговори на поставените задачи утврдени со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и на целите утврдени со Првата и Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020, РСБСП во континуитет работи на подигање на степенот на одговорност кај сите надлежни субјекти во државата на повисоко ниво. Како изготвувач на двете национални стратегии на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, РСБСП се декларираше и се докажа како тело кое ги определува мерките, насоките и активностите што треба да бидат преземени од сите надлежни институции во Република Македонија, со цел намалување на бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди.

Паралелно со тоа, РСБСП дејствува во насока на подигање на јавната свест кај сите учесници во сообраќајот и со тоа ја истакнува личната одговорност на секој поединец, учесник во сообраќајот, како примарна одговорност за севкупната безбедност на сообраќајот на патиштата. Подигањето на јавната свест за одговорно однесување во сообраќајот и унапредувањето на културата и етиката во сообраќајот, се едни од најбитните сегменти од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата. За таа цел, РСБСП континуирано реализира кампањи, сообраќајно-едукативни настани, манифестации, предавања, трибини, форуми итн. Посебен акцент во своето дејствување РСБСП става на унапредување на сообраќајната едукација кај децата и младите, а повеќе од 50 години е иницијатор и организатор на најмасовните сообраќајно-воспитни манифестации „Детски семафор“ и „Сообраќајно-техничка култура на младите“, по што и долги години наназад РСБСП е препознатлив меѓу децата и младите. Речиси и да нема поединец, кој денес или во минатото, не учествувал на некоја од овие манифестации, на општинско, регионално или на републичко ниво. Кога станува збор за безбедноста на децата во сообраќајот, белег во работата на РСБСП оставија едукативните проекти „Да ги заштитиме децата во сообраќајот“, „Едукативен автобус“ и многу други во кои учествуваа голем број деца.

Голема и важна е улогата на РСБСП во градењето систем со општествени вредности, во кој безбедноста во сообраќајот, однесувањето на учесниците во сообраќајот, нивната култура и етика, се суштински важни и незаменливи. Градењето еден ваков систем на општествени вредност е најсилниот инструмент за долготочно подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, а со тоа и трајно намалување на последиците од сообраќајните незгоди.

Во своето дејствување, РСБСП посебно се заложува за подобрување на безбедноста на најранливите групи учесници во сообраќајот - пешаците, велосипедистите, мотоциклистите и младите возачи, поради што реализира бројни кампањи и други активности наменети токму за оваа категорија учесници во сообраќајот. Во таа насока, РСБСП во минатиот период организираше повеќе велосипедски и мотоциклстички дефилеа, маршеви за будење на свеста за последиците од сообраќајните незгоди, алкопатроли, трибини, предавања, обуки и работилници за младите, обуки за вешто возење итн.

Студијата за унапредување на безбедноста на ранливите групи учесници во сообраќајот е најважниот стратешки документ што го изработи РСБСП и од него произлегуваат конкретни заклучоци и предлози како да се намали бројот на загинати лица од овие категории учесници во сообраќајот на патиштата во Република Македонија.

РСБСП вложува силни напори за поддршка и развој на науката во областа на патниот сообраќај и се залага за поголема имплементација на научните сознанија во реалните политики и мерки за управување и контрола на сообраќајот на патиштата. Во таа насока, РСБСП редовно организира научни и стручни собири, тркалезни маси, конференции и предавања на теми поврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата и согласно тоа, публикувани се голем број студии, истражувања, научни и стручни трудови, прирачници и сл. Следењето на безбедноста на сообраќајот на патиштата на локално ниво врз база на утврдени индикатори и прибирање и обработка на податоци како извор на информации за креирање политики и мерки за побезбеден сообраќај, е научен проект што го имплементираше РСБСП во соработка со партните во тековниот период. Овој проект претставува конкретен пример за практична примена на научните знаења и научните методи во процесот на креирање и имплементација на политики и мерки за побезбеден сообраќај.

Сообраќајот на патиштата е важен сегмент за економскиот просперитет, стопанскиот и општествениот развој на Република Македонија. Нејзината иднина, нејзниот одржлив и континуиран развој, не може да се оствари без обезбедување безбеден и проточен сообраќај. Загубените животи, големиот број тешко повредени лица и огромните материјални загуби, како последица на сообраќајните незгоди, се ненадоместлива загуба за семејството и за општеството. Придонесот што го дава РСБСП за намалување на бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди е евидентен и призначен од сите општествени субјекти, институции и од граѓаните на Република Македонија.

1.1. НАДЛЕЖНОСТИ НА РСБСП ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ

Подигнување на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот, едукација и информирање на учесниците во сообраќајот, промена на навиките и културата на однесување во сообраќајот, поттикнување на политики и мерки за унапредување на безбедноста на сообраќајот и нејзино издигнување високо на агендата на надлежните институции, унапредување на сообраќајната едукација во образовниот систем, развој и поддршка на научното дејствување во областа на сообраќајот, се континуирани активности на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Надлежностите на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата се дефинирани во Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и задачите може да се класифицираат во следните групи:

- Унапредување на работите поврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- Унапредување на сообраќајното воспитување и образование на учесниците во сообраќајот и развивање на сообраќајно-образовната работа на предучилишните установи и на училиштата;
- Остварување соработка и координација во превентивното дејствување на државните органи, институции, правни лица и други субјекти, по прашањата поврзани со областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- Организирање и учество во сообраќајно-воспитни акции и манифестации од областа на сообраќајната превентива;
- Поттикнување, развивање и помагање на научно-истражувачката работа во областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- Подготовка и издавање на сообраќајно-воспитни публикации, филмови, спотови и слично.
- Организирање научни и стручни собири за теми од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- Соработка со средствата за јавно информирање за навремено, целосно и објективно информирање на јавноста за мерките за унапредување на сообраќајната превентива и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, како тело на Собранието на Република Македонија, нема извршна функција во однос на спроведување на законските прописи од областа на сообраќајот, или во областите што допираат или влијаат врз унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Советот претставува „координатор“ за поттикнување и за реализација на идеите и активностите на надлежните институции во Република Македонија и воедно претставува движечка сила за следење и остварување на мерките од Акциониот план на Националната стратегија, насочени кон остварување на стратешката цел на Стратегијата.

1.2. КОНСТИТУИРАЊЕ И СОСТАВ НА РСБСП

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата е натпартиско, независно, советодавно тело на Собранието на Република Македонија. Претседателот и членовите на РСБСП ги именува Собранието на Република Македонија, со мандат од четири години.

Со одлука на Собранието на Република Македонија, од 2 март 2015 година, за претседател на РСБСП се именува м-р Стојче Стаменковски, додека за членови на РСБСП се именуваат: Ристо Манчев, Мартина Антиќ, Луме Адемоглу, Иван Соколов, Луке Галевски, Камелија Спасова, Сефедин Халити, Санѓа Саздовска, Александар Митов, Предраг Монев, Зоран Јошевски, Златко Кесковски, Јованка Ефтимова, Зоран Петров, Адријана Бекир, Фитим Емини, Небојша Томовиќ, Мустафа Мандал, Адем Јакупи, Сабрина Кариманова, Јетмир Алиу, Игор Тодев, Зоран Василевски, Венко Стомнароски, Мерита Мустафаи, Мери Атанасовски, Санѓа Димитриевска и Адем Османи.

Во текот на мандатниот период 2015-2020, престана мандатот на членовите Александар Митов, Зоран Петров, Мустафа Мандал, Сабрина Кариманова, Зоран Василевски, Мерита Мустафаи и Санѓа Димитриевска.

Со одлука на Собранието на Република Македонија, за нови членови на РСБСП именувани се: Бисера Мојсоска, Дејан Донев, Давид Берат, Роберто Рогожарски и Гзим Беадини. Членовите на Советот се лица со различен професионален профил, со високи професионални квалитети и квалификации.

Согласно законските можности, со цел непречено функционирање и остварување на програмските определби, РСБСП во својата работа ангажираше стручни соработници од различен професионален профил. Во изминатите четири години, значаен придонес за реализација на програмските активности на РСБСП, дадоа: Игор Златевски, Александра Трпевска, Марика Стерниша, Виолета Ташминов, Марија Петрушевска, Ѓорѓи Панделиев, Ѓоко Петковски, Љупчо Ставрески, Слободан Станков, Дејан Андоновиќ, Славчо Цветановски, Владо Бошњаковски и др.

За поголема примена на научните и стручните знаења и искуства во работата и активностите на РСБСП, во изминатите четири години, Советот оствари високо ниво на соработка со повеќе експерти од различни области и тоа: проф. д-р Верица Данчевска, проф. д-р Никола Крстаноски,

д-р Виктор Камиловски, Татјана Баевска Вучковиќ, Борис Јосифовски, Бојан Кочовски, проф. д-р Андон Чибишев, проф. д-р Миле Димитровски, проф. д-р Горан Миоски, проф. д-р Даниела Колтовска Нечовска, м-р Зоран Давидовски, Ристо Јовановски, Драган Вељаноски, Боби Ѓорѓиев, Росана Јанков, Иван Илиевски и др.

Значајно место во работата на РСБСП, паралелно со членовите и соработниците на Советот, зазема и медиумската поддршка и согласно тоа, важно е да се потенцира дека, изминатите четири години, РСБСП успешно и на високо ниво соработуваше со новинарите од сите медиуми и со голем број медиумски кукви. Посебна поддршка во процесот на подигање на свеста за одговорно учество во сообраќајот, РСБСП во изминатиот период имаше од неколку познати и афирмирани новинари: Елена Стојановска, Славица Ставревска, Наташа Гркова, Павле Беловски, Александра Велиновска, Елена Муковска, Борис Грујовски, Роберт Јанков, Антонио Крстевски и др.

Ваквата структура го прави Советот погоден за имплементирање широк сет мерки и активности за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата и за идентификување и опсервација на проблемите во сообраќајниот систем од повеќе стручни и општествени аспекти.

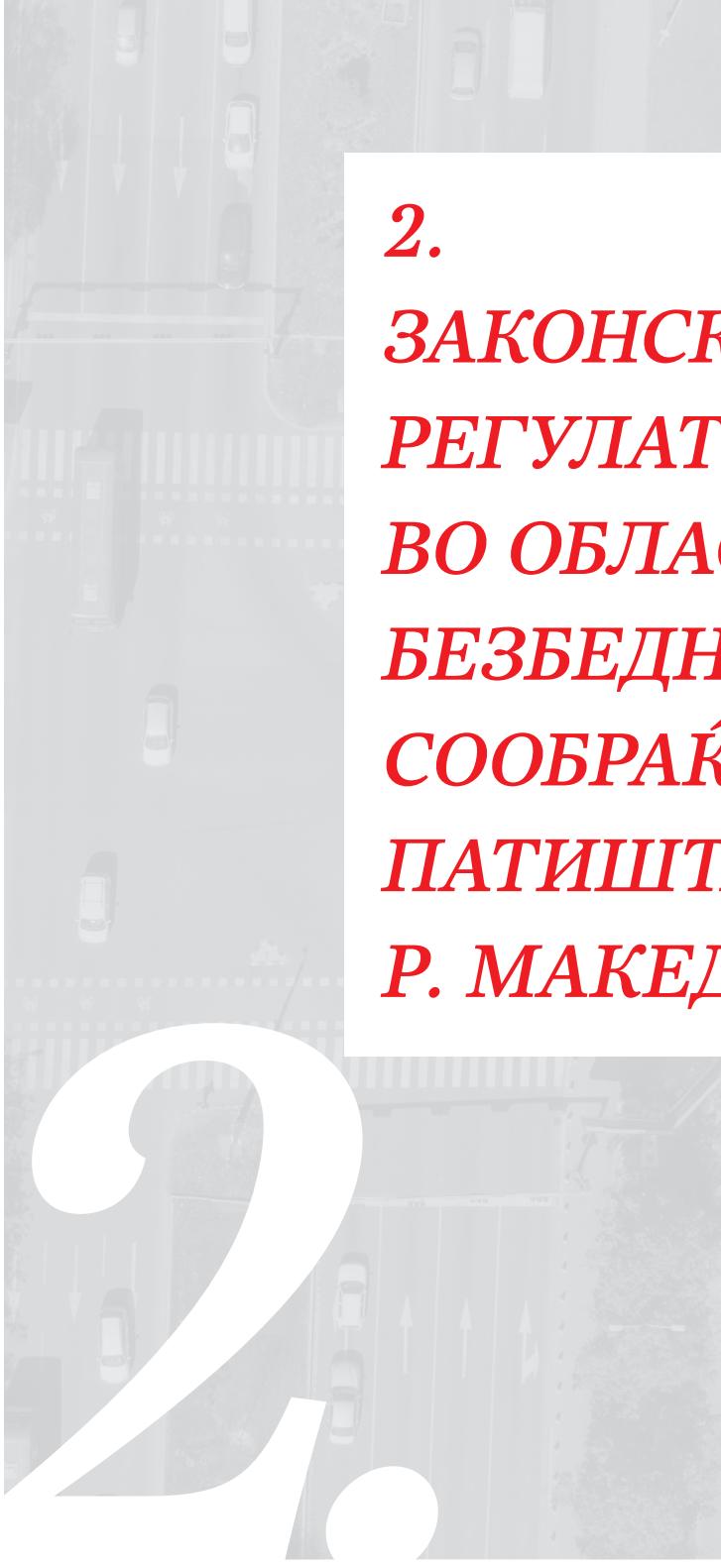
1.3. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА РСБСП

Организационата структура на РСБСП е помалку комплексна, но функционална. Истата, во основа, долги години е непроменета и се состои од: претседател на РСБСП кој директно го именува Собранието на Република Македонија, секретар на РСБСП кој се избира од редот на членовите на РСБСП и членови на РСБСП. Советот работи и одлучува на седници на Советот. Членовите на Советот се поделени во повеќе комисии.

Комисиите на РСБСП се состојат од претседател на комисијата, членови на комисијата и надворешни стручни соработници. Комисиите како составен дел на РСБСП по број и функција се менуваат со текот на времето, но како најважни ги издвојуваме:

- Комисија за имплементација на националната стратегија,
- Комисија за развој на сообраќајното образование и воспитение и примена на научните достигнувања од областа на сообраќајот,
- Комисија за меѓународна соработка, маркетинг и односи со јавноста,
- Комисија за правни и организациони работи,
- Комисија за соработка со НВО и ОСБСП и
- Комисија за финансирање на активностите.

Како составен дел од работата на РСБСП се Општинските совети за безбедност на сообраќајот на патиштата, формирани и активни во повеќе од 50 општини во Република Македонија и Советот за безбедност на сообраќајот на патиштата на Град Скопје. Постоењето и функционирањето на овие совети го помага и поддржува функционирањето на РСБСП во исполнување на неговите програмски одредби, истовремено овозможувајќи широка дисперзија во дејствувањето на РСБСП.

2.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ВО ОБЛАСТА НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ВО Р. МАКЕДОНИЈА

За унапредување на безбедноста во патниот сообраќај, а со тоа и за намалување на бројот на сообраќајни незгоди и последиците од нив, придонесува правилното уредување на правните прописи и законската легислатива од оваа област.

Република Македонија, како земја кандидат за членство во Европската Унија, а согласно Годишните извештаи за напредокот на земјата за членство во Европската Унија, има обврска за континуирано усогласување и имплементирање на одредени препораки во законските одредби што ја регулираат областа на патниот сообраќај. Една од тие препораки, се однесуваше на зајакнување на капацитетите на државните институции и на РСБСП, во насока на создавање подобри предуслови за остварување на целите од Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста во сообраќајот на патиштата 2015-2020.

Зголемениот број прекршоци во сообраќајот и рецидивизмот кај некои учесници, упатува на потребата од нов пристап во градење на сообраќајната култура и почитување на сообраќајните правила и прописи. Едукацијата и унапредувањето на сообраќајната култура кај учесниците во сообраќајот, во содејство со целосно почитување на одредбите од Законот, во делот на глоби и казни, значително помага во подигнување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Во рамки на процесот на усогласување на нашето законодавство со директивите на Европската Унија, Собранието на Република Македонија, уште во Првата национална стратегија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2009-2014 година, ги утврди политиките и насоките во кои треба да се движи законската регулатива за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Законската регулатива претставува квалитетен и значаен механизам преку кој се создаваат основни предуслови за безбеден и проточен сообраќај. Процесот на измени и дополнувања на законската регулатива, во насока на хармонизација на националното законодавство со регулативите на Европската Унија, е континуиран и отворен процес.

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во периодот 2015-2019 година, континуирано ги следеше и ги анализираше состојбите со безбедноста на патниот сообраќај и врз основа на утврдените потреби и врз основа на препораките за усогласување на националното законодавство со регулативите на Европската Унија, активно учествуваше во процесот на создавање и имплементација на законски решенија и во процесот на креирање и имплементација на стратешки документи за побезбеден сообраќај.

2.1. ЗАКОНИ ВО ОБЛАСТА НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Безбедноста на сообраќајот на патиштата зависи од три клучни фактори: фактор човек, фактор пат и фактор возило. Анализата на овие фактори овозможува преземање соодветни мерки за намалување на нивната застапеност при настанување на сообраќајните незгоди.

Најважните национални закони што се однесуваат на патниот транспорт, се следниве:

- Закон за јавни патишта - ги регулира условите и методите на управување, планирање, проектирање, изведба, реконструкција, одржување, заштита и финансирање на јавните патишта,
- Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата - ја регулира безбедноста на патиштата и заштитата на патиштата и надлежностите на државните органи за безбедност на патиштата,
- Закон за превоз во патниот сообраќај - ги регулира одредбите и условите за транспорт и пренос на патници и стока во домашниот и меѓународниот патен транспорт,
- Закон за градба,
- Закон за транспорт на опасни материи,
- Закон за возила,
- Закон за животна средина и др.

Со анализа на разните аспекти за безбедноста на патиштата во Република Македонија, може да се види дека постои основна правна рамка за управување и подобрување на безбедноста на патиштата во Република Македонија.

Најважниот сегмент што треба да се надогради е функцијата за оперативно управување со безбедноста на патиштата. Покрај подобрено управување на оперативно ниво, потребни се и некои подобрувања на правната подлога, но и потреба од градење капацитети внатре во клучните институции, надлежни за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

2.2. ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата активно учествуваше во изготвување и носење на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата во Република Македонија, донесен во 2015 година. Со овој Закон, појасно се утврдија основните начела и меѓусебните односи на учесниците во сообраќајот и другите субјекти поврзани со сообраќајот. Особено е значајно зголемувањето на обврските на компаниите што вработуваат возачи, вршат јавен превоз или превоз за сопствени потреби, постојано да водат грижа за здравствената состојба на своите возачи и за нивната едукација, како услов за нивно безбедно учество во сообраќајот.

Управување со недозволена и неприлагодена брзина, претставува еден од доминантните фактори за сообраќајни незгоди, посебно незгоди со смртни последици. Поради ова, потребно е да се потенцира законското решение, со кое се ограничува брзината на движење во населени места од 60 км/ч на 50 км/ч.

Употреба и користење на системот за пасивна безбедност во возилата, значително влијае на намалување на интензитетот и на сериозноста на повредите кај возачите и сопатниците во возилата. Од истражувањата што ги спроведува РСБСП во Република Македонија, во поглед на користење сигурносен појас во возилата, се утврди дека процентот на возачи кои користат сигурносен појас се движи околу 40 %, кај совозачите околу 30 %, додека пак сопатниците во возилата на задните седишта, скоро и да не користат сигурносен појас, односно овој процент изнесува околу 1 %. Токму поради ова, РСБСП ги поддржа казнените одреби што се однесуваат за носење сигурносен појас, од причина што ова е еден од механизмите кој може значително да влијае на подигнување

на дисциплината за користење сигурносен појас, не само кај возачите, туку и кај сопатниците во возилото.

Воведување обврска за користење детски седишта во возилата со кои се превезуваат деца до 5 (пет) годишна возраст, со што значително се подига одговорноста на родителите на повисоко ниво, а со тоа се унапредува безбедноста на децата во сообраќајот. Имено, користењето на детски седишта го намалува ризикот за повреди кај децата и според статистичките податоци, намалувањето на ризикот од повреди кај децата до 4 години, изнесува околу 50 %.

Заштитниот шлем во голема мера придонесува за намалување на повредите во пределот на главата кај возачите на мопеди и мотоциклисти. Користењето на заштитен шлем го намалува ризикот од смртни последици кај мотоциклистите за околу 30 % и затоа РСБСП поддржа воведување поригорозни казни за возачите на мопеди и мотоциклисти кои во текот на возењето нема да користат заштитен шлем.

Во областа на оспособување на кандидатите за возачи и полагање возачки испит, воведени се повисоки стандарди и услови за автошколите и испитните центри, во однос на опремата со која располагаат, стручноста и компетентноста на нивните вработени.

РСБСП врз основа на резултатите од широката и сеопфатна анализа, утврди дека Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата овозможува воспоставување формално-правни претпоставки за имплементација на стандардите и принципите од областа на сообраќајот на патиштата во Европската Унија. РСБСП утврди дека Законот ги идентификува главните недостатоци во делот на безбедно одвибање на сообраќајот и истиот содржи соодветни решенија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Република Македонија.

Одредбите од Законот се во насока на постигнување на зацртаните цели од Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020 година. Со вака дефинираните обврски и задачи на РСБСП, Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата дава голема важност на превентивното дејствување, како начин за зголемување на безбедноста во сообраќајот.

Всушност, и науката и праксата, зборуваат дека најдобри резултати, кога е во прашање безбедноста на сообраќајот, се постигнуваат со системски приод, во комбинација на

превентивни и репресивни мерки. Ваквиот пристап е застапен во Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и истиот претставува добра основа за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. За побезбеден сообраќај, неопходно е негово целосно имплементирање во пракса и негово почитување од страна на сите надлежни субјекти и од страна на сите учесници во сообраќајот, без разлика дали станува збор за пешаци, велосипедисти, мотоциклисти или возачи.

3

**3.
СТРАТЕШКИ
ДОКУМЕНТИ ЗА
УНАПРЕДУВАЊЕ
НА БЕЗБЕДНОСТА
НА ПАТНИОТ
СООБРАЌАЈ**

Управувањето со безбедноста на сообраќајот на патиштата во Република Македонија се имплементира преку повеќе институции и тела, преку повеќесекторски пристап кон безбедноста на патиштата. Координативното тело за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата и Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата се воспоставени и се дефинираат како водечки тела за управување со безбедноста на сообраќајот на патиштата. Покрај наведените две тела, пред сè, особено важна е улогата и на останатите надлежни субјекти: Министерството за внатрешни работи, Министерството за транспорт и врски, Министерството за здравство, Министерството за образование и наука, Министерството за локална самоуправа, Агенцијата за државни патишта, Единиците на локалната самоуправа и др.

Најважни документи што се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата и на што се базира управувањето со безбедноста на патниот сообраќај во Република Македонија се:

- Национална стратегија за транспорт 2007-2017.
- Национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2009-2014.
- Втора Национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020.
- Национална транспортна стратегија 2018-2030.

3.1. ВТОРА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА (2015-2020)

Република Македонија по примерот на државите од Европската Унија, активно се вклучи во преземањето стратешки мерки и активности, со цел унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Во таа насока, изготвени се два многу важни стратешки документи: Националната стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата за период 2009-2014 година и Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020 година.

Врз основа на задолжението добиено од Координативното тело на Владата на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во соработка со домашната научна и стручна јавност, а врз основа на една сериозна анализа на сообраќајниот систем во Република Македонија, и врз основа на искуствата на развиените европски земји и препораките на меѓународните организации за безбедност на сообраќајот на патиштата, ја изработи Втората национална стратегија.

Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020, претставува национален стратешки документ, рамка во која се дефинирани мерките, активностите и политиките, кои треба да бидат преземени и имплементирани, во период од 5 години, од страна на сите надлежни

институции, органи и организации, директно или индиректно поврзани со безбедноста на патниот сообраќај, а со цел да се унапреди безбедноста на сообраќајот на патиштата и да се намали бројот на сообраќајни незгоди.

Собранието на Република Македонија по предлог на Владата на Република Македонија, на 30.12.2014 година, ја усвои и ја донесе „Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020“, а на 25.6.2015 година, РСБСП организираше јавен настан за промоција на Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020. Целта на настанот беше промоција на целите и мерките за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата и поттикнување на нејзината имплементација. На настанот присуствуваа високи претставници од повеќе надлежни институции, органи и организации, претставници од дипломатскиот кор, истакнати експерти, претставници на невладините организации, членови и соработници на РСБСП, претставници на медиумите и др.

Со носење на Стратегијата, Собранието на Република Македонија ја отвори правната можност за спроведување на мерките и активностите и за остварување на целите од Втората национална стратегија.

Целта на Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020 е комплексна и е насочена кон сите категории учесници во сообраќајот на патиштата и гласи:

„Бројот на жртви во сообраќајни незгоди до 2020 година да се намали до просекот на бројот на жртви во државите-членки на Европската Унија. Бројот на жртви-млади возачи да се намали за 30 %, бројот на сериозно повредени да се намали за 40 %, а бројот на деца-жртви во сообраќајот да се намали на нула“.

Дефинираната стратешка цел во Националната стратегија е одраз на европската цел, поставена од Европската комисија за намалување на бројот на жртвите во сообраќајни незгоди за половина, во периодот 2011-2020 година. Во согласност со европската цел, целта на Националната стратегија е бројот на загинати лица во сообраќајни незгоди во Република Македонија да се намали на 49 загинати лица на 1 милион жители до 2020 година.

Вака поставената стратешка цел бара мултисекторски пристап, односно вклучување на сите надлежни институции, но и на сите учесници во сообраќајот, како лична, хуманистичка и цивилизациско-културолошка определба, во реализација на мерките и активностите од Втората национална стратегија 2015-2020.

Долгорочната визија на Стратегијата е содржана во основниот принцип: „Безбедноста на патиштата - право и одговорност

на секој учесник во сообраќајот“. Во тој контекст, Втората национална стратегија ја определува безбедноста на сообраќајот на патиштата, како лична, општествена и институционална одговорност.

Националната стратегија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата содржи акциона програма, која претставува нејзин неделив дел, составена од корективни мерки за создавање безбеден сообраќаен систем и истата е поделена во пет основни компоненти:

1. Управување со патната инфраструктура.
2. Безбедни патишта.
3. Безбедни транспортни средства (возила).
4. Безбедно однесување на учесниците во сообраќајот.
5. Брзо делување по случена сообраќајна незгода (систем 112).

Согласно тоа, како главни (приоритетни) подрачја на дејствување во Втората национална стратегија 2015 – 2020 се издвојуваат:

- Подигање на јавната свест за потребата од поголема безбедност во сообраќајот,
- Континуирана сообраќајна едукација и професионален тренинг,
- Превенција во безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- Засилување на улогата на локалната самоуправа во унапредување на безбедноста на сообраќајот,
- Заштита на ранливите групи учесници во сообраќајот на патиштата,
- Патот и патната инфраструктура,
- Техничка исправност на возилата,
- Воведување современи безбедни технологии (smart),
- Контрола на патниот сообраќај за да се намали прекршувањето на законските прописи,
- Брза реакција по случена сообраќајна незгода.

Втората национална стратегија се одликува со утврдени надлежности што се однесуваат на сите институции во државата, од кои може да се издвојат: Министерството за внатрешни работи, Министерството за транспорт и врски, Министерството за образование и наука, Министерството за здравство, единиците на локалната самоуправа и секако Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата. Овие надлежности не се изолирани, туку бараат

силна меѓусебна координираност и соработка со единствена цел, реализација на основната цел на Стратегијата.

Клучните активности кои во насока на реализација на главните цели од Втората национална стратегија 2015-2020, ги презема Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, се насочени кон:

- Поттикнување и активно учество во примена на превентивните мерки,
- Потикнување на локалната самоуправа за максимална вклученост во реализација на целите од Стратегијата,
- Изнаоѓање најдобри сообраќајно-урбанистички решенија,
- Осовременување на управувањето со сообраќајот,
- Заштита на ранливите категории учесници во сообраќајот и др.

Активностите што РСБСП ги реализираше во периодот 2015-2019 година, се во согласност со законските надлежности на Советот, предвидени со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата. Истите се во насока на имплементација на Втората национална стратегија на Република Македонија за уапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020 и во насока на остварување на нејзините цели. Согласно тоа, РСБСП континуирано реализира активности за едукација на сите учесници во сообраќајот на патиштата, особено на младите, за намалување на последиците од учество во сообраќајот под дејство на алкохол, дрога и други психотропни супстанции, како и од употребата на мобилни телефони, смартфони и друга технологија.

Спроведување едукативни кампањи за зголемување на јавната свест за значењето на опремата за пасивна безбедност во превозните средства во патниот сообраќај.

Реализација на кампањи за заштита на ранливите групи учесници во сообраќајот, со посебен акцент на децата-пешаци, возрасните лица, велосипедистите, младите и мотоциклистите.

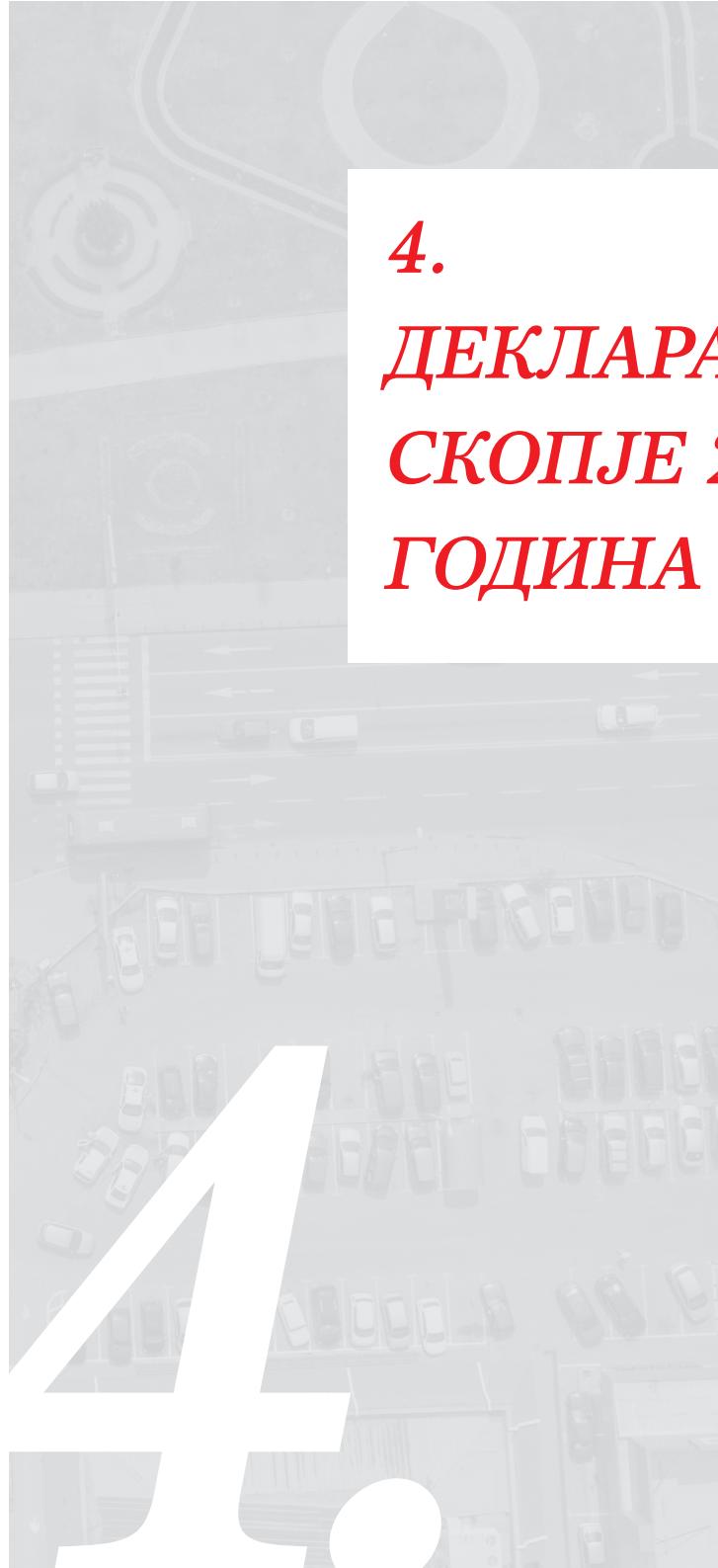
Во изминатитот период (2015-2019), Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата ги поттикнуваше сите општествени чинители активно да се вклучат во реализација на акционите планови за остварување на целите од Втората национална стратегија, да ги преземат сите неопходни активности за побезбедни патишта, за подобрување на мерките за интервенција непосредно по случена сообраќајна незгоди, за континуирана сообраќајна едукација, обука

и образование на сите образовни нивоа во Република Македонија, за превенција на сите нивоа и во сите аспекти на влијание врз сообраќајот на патиштата и за почитување на законските регулативи од страна на сите учесници во сообраќајот на патиштата.

За остварување на целите од Стратегијата и за издигнување на безбедноста на сообраќајот на патиштата на ниво на просекот на земјите членки на Европската Унија, неопходно е, во наредниот период, со засилено темпо и динамика, да се интензивира имплементацијата на мерките за континуирано јакнење на оперативните капацитети на сите надлежни органи, организации и институции и силен ангажман и соработка меѓу нив. Неопходна е имплементација на мерки за силна и континуирана едукација за поголема лична одговорност на секој поединец-учесник во сообраќајот. Во таа насока, постои континуирана потреба од реализација на едукативни и превентивни кампањи и активности, насочени кон сите групи учесници во сообраќајот и кон сите ризик-фактори што ја загрозуваат безбедноста во сообраќајот.

Статистичките податоци од изминатите години покажуваат дека можноста за остварување на целите од Втората национална стратегија 2015-2020 е тешко остварлива, но останува отворена. За остварување на целите од Стратегијата, неопходно е сите надлежни институции од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата и сите поединци учесници во сообраќајот, безбедноста на сообраќајот на патиштата да ја имаат како заедничка одговорност, висок општествен приоритет, и како највисока заедничка цел и веднаш да пристапат кон имплементација на политиките, мерките и инструментите предвидени во Втората национална стратегија.

Покрај тоа, за долгорочно и трајно подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, неопходно е веднаш да започне процесот на подготовкa и изготвување на следната - Трета национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2020-2025.

4.
ДЕКЛАРАЦИЈА
СКОПЈЕ 2016
ГОДИНА

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во периодот 2015-2020 година, успеа да се наметне, не само како национално водечко тело за безбедност на сообраќајот на патиштата туку и како регионален лидер кој предлага мерки и решенија, и инициира соработка меѓу сите надлежни институции и тела од земјата и регионот на Југоисточна Европа, со цел заеднички пристап, координација и соработка во процесот на унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Во таа насока, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, како едно од водечките тела за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Република Македонија, во 2016 година ја организираше Првата меѓународна конференција за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Југоисточна Европа, на тема: „Управување со безбедноста на патниот сообраќај во Југоисточна Европа - предизвици и насоки за дејствување“.

Една од целите на Конференцијата беше поголема имплементација на науката и научните истражувања, факти и знаења во процесот на управување со безбедноста на сообраќајот на патиштата. Водејќи се од оваа цел, на Конференцијата беа повикани и свое учество, со свои трудови, земаа реномирани професори, експерти и истражувачи од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата од Република Македонија и од земјите од регионот.

Особено важно е да се истакне дека на Конференцијата организирана од РСБСП на тема: „Управување со безбедноста на патниот сообраќај во Југоисточна Европа - предизвици и насоки за дејствување“, беше усвоена „Декларација за интензивно дејствување и засилена меѓусебна соработка за намалување на бројот на повредени и загинати лица на патиштата во Југоисточна Европа“, што воедно беше и цел на Конференцијата, односно засилена меѓусебна соработка меѓу сите институции, како на национално така и на регионално ниво и размена на искуства, знаења и добри практики.

Со усвојување на Декларацијата, претставниците на водечките тела за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Југоисточна Европа, претставниците на парламентарни, владини и останати државни институции и организации, претставниците на академската заедница, експерти, како и претставниците на меѓународни, регионални и локални организации, невладини организации, бизнис секторот, универзитетите и истражувачките центри, во присуство на извршниот директор на Европскиот совет за безбедност во сообраќајот (ETSC), г. Антонио Авеносо и претседателот на Меѓународната организација за безбедност на патиштата (PRI - La Prévention Routière Internationale), г. Банесер Булежул, се согласија со следново:

- Учесниците на Конференцијата јасно ја препознаа потребата од засилена меѓусебна соработка, размена на искуства, знаења и информации од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата, како и потребата за заедничко и координирано дејствување на сите надлежни институции и останати субјекти од земјите од регионот на Југоисточна Европа, во напорите за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Југоисточна Европа. Во иднина, заедничкото мото ќе биде: „Интензивно дејствување и засилена соработка за помалку повредени и загинати на патиштата во Југоисточна Европа“;
- Учесниците на Конференцијата оценија дека безбедноста на сообраќајот на патиштата во Југоисточна Европа сè уште не е на потребното ниво, бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди во Југоисточна Европа е висок, а материјалните штети од сообраќајните незгоди се големи. Сообраќајните незгоди сè почесто се причина за загубен човечки живот и водечка причина за смртност кај младите лица на возраст до 29 години. Ваквата состојба ја наметнува потребата за засилување на сообраќајно-превентивното дејствување, зајакнување на сообраќајното образование, етика и култура, со цел информирање, едуирање и подигање на свеста и разбирањето кај децата и младите, како основа за долготочно и трајно подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Сите институции и организации треба да посветат посебно внимание и постојана грижа во насока на зголемена сообраќајна едукација на децата и младите, намалување и елиминирање на ризиците и опасностите што ја загрозуваат безбедноста на децата и младите во сообраќајот;
- Учесниците на Конференцијата ја потенцираа неопходноста веднаш да се преземат дејствија за креирање јавни политики, да се преземат сите неопходни мерки и да се стават во функција сите инструменти што се на располагање за интензивирање на сите активности на локално, национално, регионално ниво и на меѓународен план, со цел до 2020 година бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди, во земјите од Југоисточна Европа да се сведе на ниво на просекот на ЕУ;
- Учесниците на Конференцијата оценија дека е неопходено да се промовира и да се имплементира широк мултисекторски и мултидимензионален пристап во креирањето политики за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, како и при примената и практикувањето мерки и активности за унапредување на

безбедноста на сообраќајот на патиштата. Ќе се преземат сите неопходни активност да се унапреди комуникацијата, соработката и заедничкото дејствување на сите општествени чинители за побезбеден сообраќај;

- Учесниците на Конференцијата потенцираа дека е неопходно да се зголемат инвестициите и да се воведат напредни технички решенија во процесот на следење, управување и контрола на сообраќајот на патиштата;
- Учесниците на Конференцијата, ненамалувајќи ја институционалната одговорност и ненамалувајќи ја важноста и потребата за силно институционално дејствување и унапредување на системот за управување и контрола на безбедноста на сообраќајот на патиштата, а водејќи се од фактот дека факторот човек е доминантна причина за предизвикување сообраќајни незгоди со фатални последици, укажаа на потребата да се преземат едукативни мерки за подигање на личната одговорност и потенцирање на личниот пример и личниот придонес на секој учесник во сообраќајот, како негова одговорност и дел од неговото право за безбедно учество во сообраќајот;
- Водечките тела за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Југоисточна Европа, и сите останати надлежни институции и организации, ќе ги преземат сите неопходни мерки за засилување и унапредување на меѓусебната соработка и размена на искуства, знаење и добри практики, преку континуирана организација на заеднички конференции, стручни и научни собири и заедничка реализација на научно-истражувачки активности.

Намалување на бројот на сообраќајни незгоди е предизвик на секоја земја - поединечно, на секој поединец - индивидуално, но секако и голем регионален и светски предизвик.

РСБСП во изминатите четири години ја препозна потребата за регионална дискусија, за регионални иницијативи и за изнаоѓање унифицирано решение и заеднички пристап на земјите од регионот, кон прашањата за безбедноста на сообраќајот, како национален, но и како регионален и глобален предизвик.

5.

АНАЛИЗА НА БЕЗБЕДНОСТА НА ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Безбедноста на патниот сообраќај претставува сложен и динамичен систем, чија цел е превенција од сообраќајни незгоди и намалување на последиците од сообраќајни незгоди, преку ангажирање на сите елементи и структури.

Сообраќајните незгоди претставуваат негативна појава во еден сообраќаен систем, како резултат на дисфункција на сложениот однос меѓу човечките, техничките и природните фактори. Управувањето со безбедноста на сообраќајот е многу сложен процес и за неговата успешност неопходно е постојано следење на состојбата на сообраќајот. Затоа, преку правилно утврдување на причините и околностите под кои се случуваат незгодите, ќе се овозможи и коректно детектирање на проблемите во сообраќајниот систем, а со тоа и можност да изградиме систем на мерки и активности за елиминирање на овие негативни појави во сообраќајниот систем.

Статистичките податоци покажуваат дека од 90 до 95 % од сообраќајните незгоди во Р. Македонија се случуваат поради грешки на возачите и на пешаците. Околу 4 % отпаѓаат на факторот пат, а факторот возило учествува со само 1 %.

5.1. СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ И ПРИЧИНИ ЗА НИВНО НАСТАНУВАЊЕ

Според Министерството за внатрешни работи, најчести грешки на возачите поради кои се случуваат поголемиот број од сообраќајните незгоди во Република Македнија се:

- Пречекорување на ограничена брзина на движење,
- Непочитување на првенството на минување,
- Престигнување на забранети места и во опасни ситуации,
- Обиколување на забранети места и во опасни ситуации,
- Непочитување на светлосната сигнализација,
- Непочитување на вертикалната и хоризонталната сигнализација,
- Непрописно движење и свртување,
- Некористење на заштитна опрема,
- Возење под дејство на алкохол,
- Зборување на мобилен телефон при управување со возило,
- Недржење страна и правец на движење,
- Недржење на надолжно безбедно растојание,
- Недржење на бочно безбедно растојание,
- Погрешна промена на сообраќајна лента,
- Излизгрување од коловозот,
- Непрописно разминување,
- Непрописна употреба на светла,
- Непрописно сопирање и паркирање и сл.

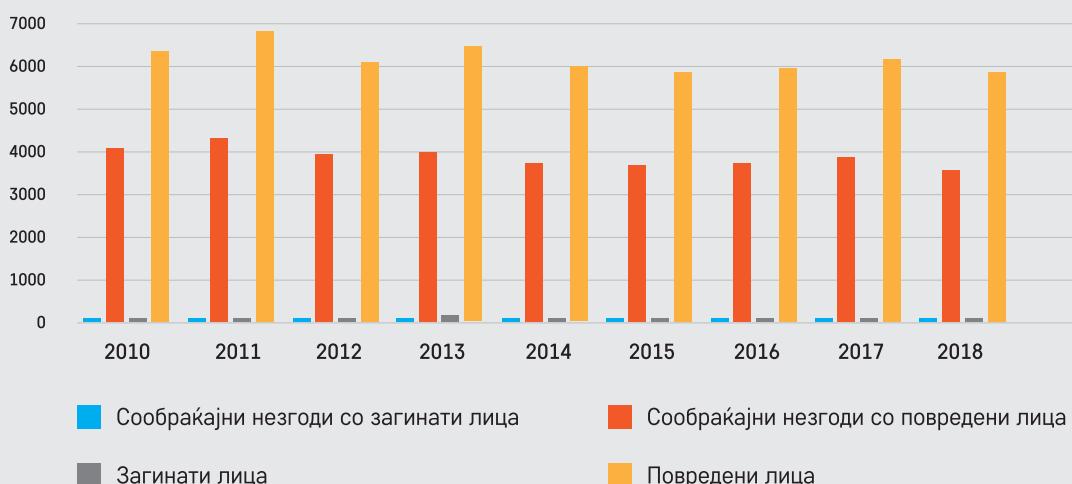
Најчести причини за грешки на учесниците во сообраќајот, што резултираат со сообраќајни незгоди се:

- алкохол, пушење, дрога и останати психоактивни лекови,
- замор,
- недоволно знаење и вештина за безбедно управување со возило (без оглед на тоа дали возачот поседува возачка дозвола или не),
- недоволна психофизичка способност за безбедно управување со возило,
- состојба на болест, односно разни болести што ја намалуваат способноста за управување со возило,

- останати психофизички состојби и својства како што се структурата на личноста, организација на особините, темпераментот, карактерот, емоциите, староста, инвалидноста и сл.

Во прилог е дадена компаративна анализа на бројот на сообраќајни неизгоди, бројот на загинати и повредени во сообраќајни неизгоди во Република Македонија, по години:

Сообраќајни неизгоди по видови последици 2010 – 2018

Сообраќајни неизгоди по видови последици 2015 - 2018

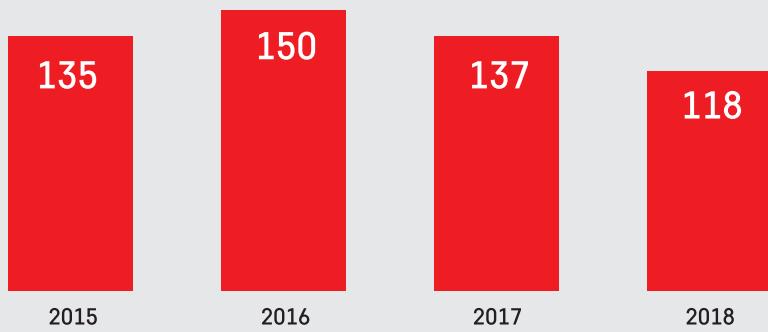

Сообраќајни незгоди со загинати лица 2015 – 2018

РСБСП

2015 - 2019

БЕЛА КНИГА

Сообраќајни незгоди со повредени лица 2015 -2018

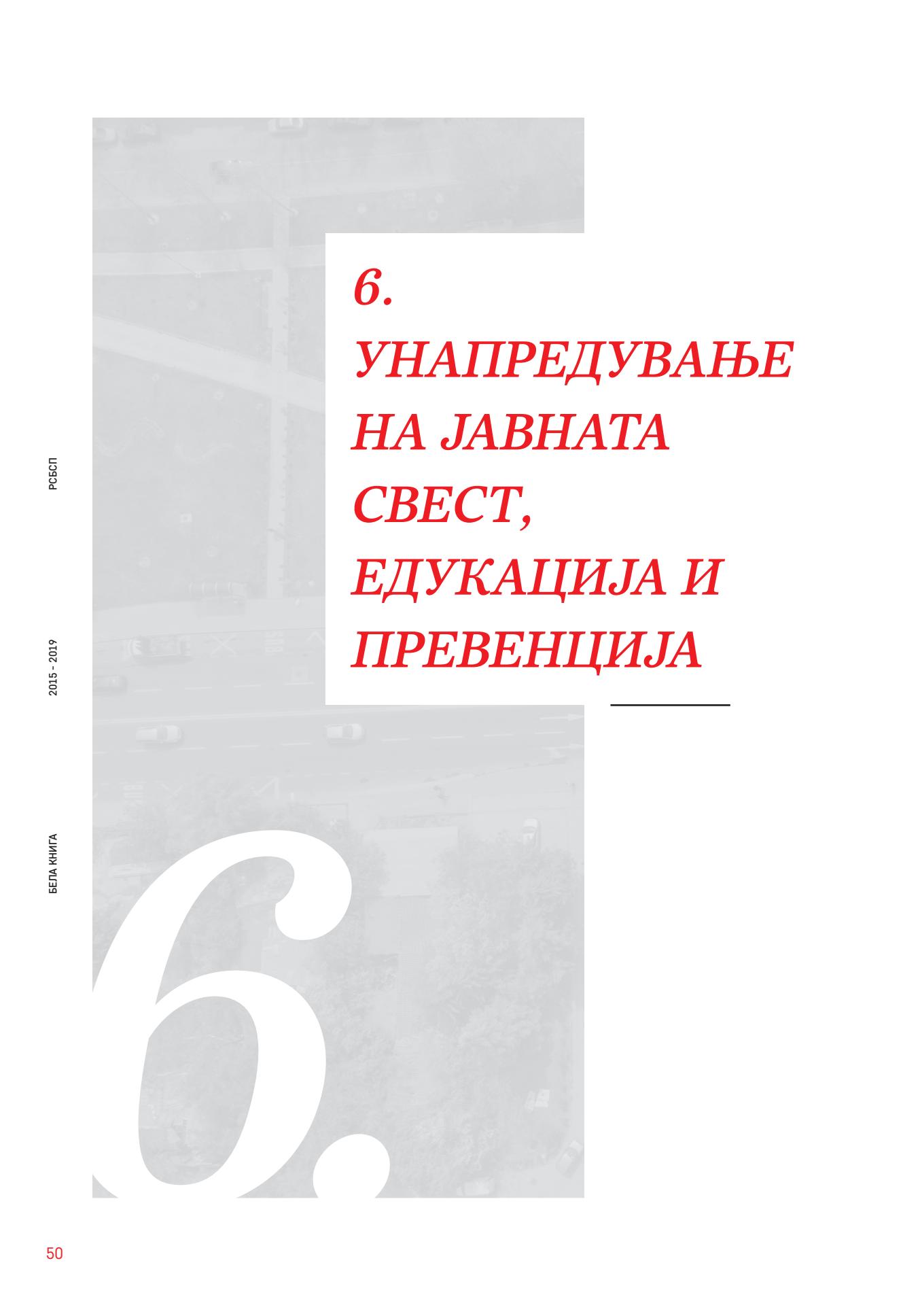

Загинати лица 2015 – 2018

Повредени лица 2015 – 2018

6.

УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ, ЕДУКАЦИЈА И ПРЕВЕНЦИЈА

Факторот човек и понатаму останува еден од доминантните фактори од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата и една од главните причини за предизвикување сообраќајни незгоди со тешки и фатални последици. Согласно тоа, Републичкиот совет за безбедност за сообраќајот на патиштата, во мандатниот период 2015-2019 година, посебно внимание посвети на унапредување на јавната свест, едукација и превенција. Во таа насока, реализирани се голем број кампањи, едукативни настани и манифестации, изработени и дистрибуирани се голем број информативни и едукативни материјали, со цел подигање на јавната свест и едукација на учесниците во сообраќајот за потребата од внимателно и одговорно учество во сообраќајот и за потребата од целосно и безусловно почитување на сообраќајните правила и прописи и поставената сообраќајна сигнализација.

Научната и стручната јавност, искуствата на земјите членки на Европската Унија кои постигнуваат најдобри резултати од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата и современите светски практики, ја потврдуваат определбата на РСБСП за примена иjakнење на сообраќајната превенција, како методолошки пристап за долгорочно и трајно унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Република Македонија.

Промена и подобрување на навиките и културата на однесување во сообраќајот може да се постигне единствено преку континуирано и силно сообраќајно-едукативно и превентивно дејствување, насочено кон сите групи учесници во сообраќајот. Во овој контекст, РСБСП посебно внимание посвети на потенцирање на личната одговорност, личниот пример и личниот придонес на секој учесник во сообраќајот, како основен предуслов за побезбеден сообраќај.

Активностите на РСБСП за информирање, едукација и подигање на свеста кај учесниците во сообраќајот за одговорно учество во сообраќајот, се препознатливи во јавноста и се поддржани од сите општествени чинители. „ВОЗИ ОДГОВОРНО“ е мотото и заштитниот знак на сите едукативно-превентивни активности што РСБСП ги реализира во мандатниот период 2015-2019 година.

Голем број успешно реализирани кампањи, јавни настани и манифестации од сообраќајно-едукативна природа, голем број трибини, симулациони вежби и обуки - потврда дека Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот во периодот 2015-2019 година, успешно ја исполни својата основна надлежност и својата основна мисија - информирање и едукација на учесниците во сообраќајот за потребата и важноста од одговорно однесување во сообраќајот, како и за преземање лична одговорност за сопствената безбедност и за безбедноста на сите учесници во сообраќајот на патиштата.

6.1. СООБРАЌАЈНО-ЕДУКАТИВНИ АКТИВНОСТИ ЗА ДЕЦАТА

Децата се иднината на секое општество и токму затоа во секое сериозно општество се води посебна грижа за воспитување и едукација на децата, грижа за нивните потреби и нивна заштита. Во сообраќајот, децата не страдаат по своја вина, туку по вина на возрасните. Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата секогаш потенцира дека, возрасните како учесници во сообраќајот и надлежните институции за безбедност на патниот сообраќај, треба да ја понесат одговорноста и да ги заштитат децата од повреди и загуби во сообраќајот. РСБСП во рамки на сообраќајно-едукативните активности што ги спроведе изминатиот период, посебен акцент стави на односот на возачите и возрасните кон децата во сообраќајот. Во таа смисла, беа реализирани бројни активности за подигање на свеста на возрасните за безбедноста на децата, односно за одговорноста на возрасните како возачи, но и како пример на кој децата секојдневно се огледуваат.

Целта на Втората национална стратегија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата е до 2020 година, бројот на деца загинати во сообраќајни незгоди да биде нула. Иако на прв поглед изгледа дека е тешко до 2020 година да се оствари целта за нула деца жртви во сообраќајот, сепак тоа е концепт од кој надлежните институции не треба да отстапат, односно тоа е концепт според кој безбедноста на

децата треба да биде врвен приоритет на секој учесник во сообраќајот и на секоја надлежна институција. Податоците покажуваат дека изминативе години се намалува бројот на загинати и на повредени деца во сообраќајни незгоди и во таа насока треба да продолжи и во иднина.

Вториот важен момент кога станува збор за безбедноста на децата во сообраќајот е сообраќајната едукација. Децата се идните учесници во сообраќајот, идните носители и креатори на сообраќајниот систем. Согласно тоа, приоритет е децата од најмала возраст да ги совладуваат сообраќајните правила и прописи, да ја градат сообраќајната култура и етика и на тој начин да се креира систем од општествени вредности во кој сообраќајното поведение ќе зазема важно место. Единствено преку сообраќајна едукација на децата, може на долг рок да се подобри безбедноста на патниот сообраќај во Република Македонија, на ниво на земјите членки на ЕУ и на тој начин долгорочно и трајно да се намали бројот на настрадани лица во сообраќајни незгоди.

Водејќи се од тоа, РСБСП во периодот 2015-2019 година, реализираше голем број едукативни проекти во кои беа опфатени децата: манифестации со натпреварувачки карактер од областа на сообраќајот, едукативни предавања за децата; дистрибуираше флуоросцентни елеци за поголема видливост на децата во сообраќајот, изработи едукативна веб-страница за деца, формираше училишни сообраќајни единици и многу други активности.

6.2. СООБРАЌАЈНО-ЕДУКАТИВНИ АКТИВНОСТИ ЗА ДЕЦАТА ОД ПРЕДУЧИЛИШНИТЕ УСТАНОВИ И УЧИЛИШТАТА

Културата и етиката во сообраќајот се учат од најмала возраст. Токму затоа, РСБСП посебно внимание, во изминатиот четиригодишен мандат, посвети на сообраќајната едукација на децата од предучилишна возраст, преку запознавање на децата со основните правила во сообраќајот и запознавање со ризикот и опасностите кои демнат во сообраќајот.

Како поважни активности во оваа област се издвојуваат големиот број едукативни предавања, претстави, настани и манифестации организирани во детските градинки во Република Македонија. За потребите на активностите беа изработени боенки и цртежи со едукативна содржина, линиари и други помагала со сообраќајно-едукативна содржина.

Само во рамките на една едукативна кампања на РСБСП, во која беа вклучени и родителите, беа изготвени 3000 детски боенки со мотиви за користење на детските седишта. Децата добија можност за креативна едукација, а родителите слушаа предавање за важноста од користењето на детските седишта.

6.3. СООБРАЌАНО-ЕДУКАТИВНИ АКЦИИ И МАНИФЕСТАЦИИ ЗА ДЕЦАТА

Децата од основните училишта се посебно значајна таргет група на која Републичкиот совет посветува посебно внимание во своите активности. Во таа насока, РСБСП иницираше да се донесе Декларација за подобрување на безбедноста на децата во сообраќајот.

Детската декларација за безбедност на сообраќајот на патиштата предложена од ООН е доставена до Министерството за образование и наука, ОСБСП и останатите надлежни институции, со цел да се преземат мерки за нејзина реализација и имплементација како појдовна основа за остварување на препораките на ООН, а со тоа и да се обезбеди поголема безбедност на децата во сообраќајот на патиштата во Република Македонија.

Истражувањата и компаративните анализи покажуваат дека, колку е поголем опфатот на сообраќајното образование и едукација на децата толку е помал бројот на настрадани лица во сообраќајни незгоди.

Согласно тоа, РСБСП во изминатиот период непрекинато реализираше активности за децата од основните училишта од кои како позначајни ги издвојуваме:

6.3.1. КАМПАЊА „ДА ГИ ЗАШТИТИМЕ ДЕЦАТА ВО СООБРАЌАЈОТ“

Секоја година, со почеток на учебната година, во период од неколку месеци, РСБСП ја реализираше кампањата „Да ги заштитиме децата во сообраќајот“. Во рамки на кампањата беа реализирани бројни активности и настани:

- Едукативни предавања и практична обука на децата за нивно правилно учество во сообраќајот,
- Пешачки дефилеа и маршеви,
- Акции за обележување на пешачки премини и друга сообраќајна инфраструктура,

- Акција за подигање на јавната свест за поголема безбедност на децата во сообраќајот, поддржана од голем број општествено одговорни, познати и афирмирани лица од областа на спорот, културата, музиката, актерството, новинарството, реализирана со промоција на табли со емотивни пораки, презентирани на социјалните медиуми,
- Изработени и дистрибуирани сообраќајно-едукативни видео пораки преку кои децата-учениците ги презентираа своите видувања и разбирања за сообраќајот и сообраќајните ситуации и врз основа на тоа упатуваа пораки до сите учесници во сообраќајот,
- Сообраќајно-едукативна акција во рамки на музичкиот фестивал за деца „Поточиња“. Во оваа акција беа поделени сообраќајно-едукативни материјали, беа поставени сообраќајно-едукативни табли и беше прикажувана едукативна содржина за поголема безбедност на децата во сообраќајот,

- Едукативна акција за подигнување на свеста за поголема безбедност на децата во сообраќајот. Имено, во еден ден, во 100 основни училишта во Република Македонија, децата упатија пораки до возачите за нивна безбедност во сообраќајот. Сообраќајно-едукативните пораки беа

изготвени од децата и беа поставени на јавни места во близина на училиштата, со цел да се подигне свеста на возачите за внимателно учество во сообраќајот во близина на училишта и градинки,

- Едукативна акција „Децата коректор на возрасните“ . Учениците од 80 училишта пополнија 5000 анкетни прашалници „Каков возач е твојот родител“ и ги доставија до нивните родители со порака за одговорно учество во сообраќајот,

- Акција „Безбедни училишта-безбедни првачиња“ . Во рамки на акцијата, беа изработени 4000 флуоросцентни елеци, наменети за децата од прво одделение, дистрибуирани во повеќе од 20 општини и опфатени околу 50 основни училишта во Република Македонија.

Акцијата имаше и едукативен карактер. Маскотата „Кучето Пази“, преку игра и забава, ги едуцираше децата за опасностите во сообраќајот и ѝм делеше распоред на часови со сообраќајно-едукативна содржина,

- Изготвена веб-страница за деца „semaforko.mk“ со едукативни содржини за основните правила и прописи во сообраќајот, за градење и подигање на свеста, културата и етиката кај најмладите учесници во сообраќајот, за оспособување на децата за препознавање на ризикот и опасностите во сообраќајот и за подигање на свеста кај возрасните за поголема безбедност на децата во сообраќајот.
- „Сообраќајна лектира“, боенки, цртежи, флаери, освежувачи за воздух за возила, брендирани јавни површини и многу други активности.

6.3.2. СООБРАЌАЈНО-ЕДУКАТИВЕН ПРОЕКТ „ЕДУКАТИВЕН АВТОБУС“

РСБСП, во соработка со МВР, АМСМ и ЈСП организираше едукативно возење и предавање за учениците од основните училишта, со цел нивно практично едуцирање и запознавање со сообраќајната инфраструктура, сообраќајните правила и прописи и практично согледување на позитивните и негативните примери на однесување во сообраќајот. Во рамки на проектот беа опфатени повеќе од 25 основни училишта од Град Скопје, односно повеќе од 1300 ученици.

6.3.3. МАНИФЕСТАЦИЈА „ДЕТСКИ СЕМАФОР“ И „СООБРАЌАЈНО-ТЕХНИЧКА КУЛТУРА НА МЛАДИТЕ“

Секоја година РСБСП ги организира традиционалните сообраќајно-воспитни манифестации од натпреварувачки карактер „Детски семафор“ и „Сообраќајно-техничка култура на младите“. Манифестациите се организираат во соработка со ОСБСП, МВР и МОН на три нивоа:

- Општински,
- Регионален и
- Државен натпревар.

Во сите фази на реализација на оваа сообраќајно-едукативна манифестација, учествува голем број ученици од основните и од средните училишта во Република Македонија. За успешна реализација на оваа манифестација беше креиран посебен софтвер со сообраќајни тестови, со цел едукација на децата и проверка на нивните знаења од областа на сообраќајот. Тестовите се јавно достапни и истите може да се користат индивидуално, но и во рамки на образовниот процес.

6.3.4. КВИЗ ЗА ДЕЦА „КОЛКУ ГИ ПОЗНАВАШ ПРАВИЛАТА ВО СООБРАЌАЈОТ“

Со поддршка на РСБСП, а во соработка со Општинскиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во Кавадарци и во Гевгелија традиционално се организираше квиз натпревар од областа на сообраќајот, во кој учествуваа децата од основните училишта.

6.3.5. АКТИВНОСТИ ЗА ЕДУКАЦИЈА НА РОДИТЕЛИТЕ ЗА ПОГОЛЕМА БЕЗБЕДНОСТ НА ДЕЦАТА ВО СООБРАЌАЈОТ

„Каков пример им даваме на децата во сообраќајот“. За подигање на јавната свест за поголема употреба на детските седишта, како начин за зголемување на безбедноста на децата во сообраќајот, РСБСП организираше повеќе едукативни предавања за родителите на кои беа презентирани позитивните ефекти од употребата на детските седишта.

6.4. РЕАЛИЗИРАНИ КАМПАЊИ

Во периодот 2015-2019 година, РСБСП реализираше голем број превентивни, сообраќајно-едукативни кампањи. Во основа, сите реализирани кампањи може да бидат поделени во неколку групи:

- Кампања за унапредување на безбедноста на возачите.
- Кампања за унапредување на безбедноста на младите возачи и матурантите.
- Кампања за унапредување на безбедноста на пешаците.
- Кампања за унапредување на безбедноста на велосипедистите.
- Кампања за унапредување на безбедноста на мотоциклистите.
- Кампања за унапредување на безбедноста на земјоделска механизација и работни машини.

Од големиот број реализирани кампањи, посебен белег во работата на РСБСП оставија:

Кампања за подигање на свеста за последиците од сообраќајни незгоди „Животот не дава втора шанса“

Оваа кампања имаше за цел подигање на свеста за последиците од сообраќајните незгоди под мотото „Животот не дава втора шанса“. Во рамки на кампањата беа поставени билборди на повеќе локации во Република Македонија и беа дистрибуирани сообраќајно-едукативни материјали (освежувачи за воздух за возила, флаери, плакати).

Кампања за штетното влијание на мобилните телефони при учество во сообраќајот „На патиштата им се потребни одговорни возачи“

Кампања „На патиштата им се потребни одговорни возачи“ за подигање на свеста за штетното влијание на мобилните телефони на способноста за управување со моторно возило.

Во рамки на кампањата беше одржана прес-конференција, беа подгответи и поставени билборди со креативни содржини, беа изготвени и дистрибуирани едукативни материјали (флаери, освежувачи за воздух за возила, плакати), беше организиран јавен настан со македонскиот автомобилист Игор Стефановски Ице, во Скопје Сити Мол, а во повеќе градови во Република Македонија, беа организирани јавни настани и дистрибуирани сообраќајно-едукативни материјали.

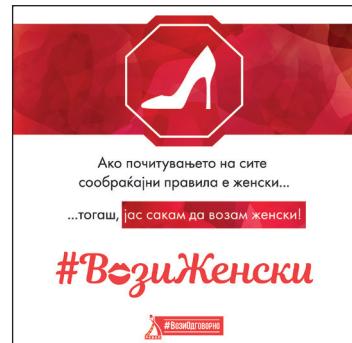
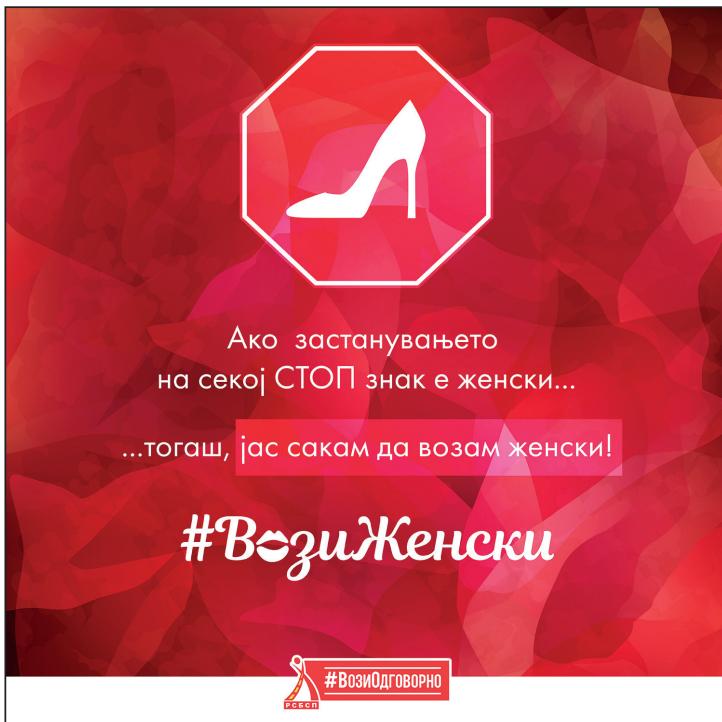
Кампања за подигање на личната одговорност и свест за правилно учество во сообраќајот „Јас Ветувам“

Подигање на личната свест, личната одговорност и личниот придонес на секој учесник во сообраќајот, како најважен услов за побезбеден сообраќај. Во рамки на кампањата беа реализирани следниве поважни активности:

- Јавни настани за дистрибуција на сообраќајно-едукативни материјали (топки, алки за на рака, маици, флаери и освежувачи за воздух за возила „Јас ветувам“), со цел подигање на свеста кај секој поединец за негово одговорно учество во сообраќајот. Покрај тоа, беше поставено платно на кое сите граѓани изнесуваа свои ветувања за безбедно учество во сообраќајот,
- Дистрибуирани сообраќајно-едукативни материјали „Јас Ветувам“ во повеќе Општински совети за безбедност на сообраќајот на патиштата во Република Македонија.

Кампања по повод 8 Март „Вози женски-Вози одговорно“

По повод денот на жената 8 Март беше реализирана превентивна кампања за подигање на свеста за одговорно учество во сообраќајот, под мотото „Вози женски-вози одговорно“.

Во рамки на кампањата беше организирана и акција на социјалните мрежи „Вози женски-Вози одговорно“. Имено, за потребите на акцијата беа изработени електронски банери (креативи) со мотото на акцијата и истите беа дистрибуирани до 25 јавни и афирмирована личности – водители, актери, пејачи, манекенки, професори, доктори, кои ги објавија креативите и едукативните пораки на своите лични профили на социјалните медиуми (Фејсбук, Твiter, Инстаграм) и повикаа на одговорно учество во сообраќајот.

Летна Кампања

РСБСП во соработка со партнерите, секое лето во периодот од јуни до септември, организираше кампања за поголема безбедност во сообраќајот на патиштата во летниот период, со цел едукација и подигање на свеста за одговорно учество

во сообраќајот. Кампањата се состои од неколку главни сегменти:

- Активности за подигање на јавната свест за штетното дејство на алкохолот во сообраќајот,
- Активности за едукација на возачите за влијанието на заморот врз безбедноста на патниот сообраќај,
- Активности за подигање на јавната свест за влијанието на високите температури врз способноста за управување со моторно возило,
- Активности за подигање на јавната свест за влијанието на високите температури на техничката исправност на возилото,
- Активности за подигање на јавната свест кај странските возачи кои престојуваат или транзитираат низ Република Македонија за нивно правилно и одговорно учество во сообраќајот и нивно информирање за состојбите и условите на патиштата во Република Македонија.

Во рамки на кампањата беа реализирани голем број активности и настани:

- изгответи сообраќајно-едукативни материјали (флаери, плакати, освежувачи за воздух за возилата, банери) за одговорно учество во сообраќајот,

- алкопатроли во угостителските објекти. Младите покрај доброволно алкотестирање, добиваа совети и пораки за безбеден сообраќај и едукативен материјал „Вози внимателно има некој кој те сака“,

- изготвени сообраќајно-едукативни материјали на английски јазик, наменети за странските возачи кои престојуваат или транзитираат низ Република Македонија и истите секое лето се дистрибуираат од страна на граничната полиција на сите влезни гранични премини во Република Македонија,
- изготвени двојазични сообраќајно-едукативни материјали „Опасна делница“ или „HAZARDOUS ROAD SECTION“, дистрибуирани на наплатната рампа Стоби, со цел информирање на домашните и странските возачи за условите на патот,
- организирани сообраќајно-едукативни предавања и трибини, со цел едукација на младите (средношколиците и студентите) за штетното влијание на алкохолот врз способноста за управување со моторно возило и последиците од неодговорно учество во сообраќајот,
- РСБСП и АМЕРИТ организираа акција за бесплатен превентивен технички преглед на возилата во летниот период. Со цел популаризација на акцијата и подигање на свеста кај возачите за потребата од технички исправни возила, беа изготвени и дистрибуирани 100 000 флаери,

- летните патувања главно се дефинираат како семејни патувања и за таа цел РСБСП и „Лукоил Македонија“ организираа акција за дистрибуција на едукативни материјали со цел едукација и подигање на свеста за употреба на детски седишта, сигурносни појаси и прилагодување на брзината кон условите на патот. Согласно тоа, РСБСП во соработка со „Лукоил Македонија“ дистрибуираше 100 000 едукативни материјали,
- со цел подигање на свеста за последиците од сообраќайните незгоди на јавни места, беше поставено брендирано оштетено возило во сообраќајна незгода.

Кампања „Добредојдовте во земјата на шампионите. Вози Одговорно!“

Во соработка со РК „Вардар“ беше реализирана кампања за подигање на јавната свест за одговорно однесување во сообраќајот. Во рамки на кампањата беа поставени повеќе билборди во Град Скопје со фотографија од ракометарите на РК „Вардар“ и пораки со сообраќајно-едукативна содржина, беа изработени сообраќајно-едукативни материјали и дистрибуирани на аеродромите и на сите останати влезни гранични премини во Република Македонија.

Нивна дистрибуција беше организирана и на спортските натпревари на РК „Вардар“, во повеќе угостителски објекти во Скопје, во високообразовни институции и на други јавни места. Исто така, беше организирана акција за дистрибуција на билети за натпревари и едукативни материјали за возачите од страна на ракометарите на РК „Вардар“ и многу други активности и настани.

Кампања за одбележување на Светскиот ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни незгоди

Секоја година, во третата недела од месец ноември, РСБСП реализираше активности за одбележување на „Светскиот ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни незгоди“. Целта на кампањата беше подигање на свеста за последиците од сообраќајните незгоди. Во изминатите четири години, во рамки на кампањата „Светски ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни незгоди“, беа реализирани следниве поважни активности:

- засадување зимзелени дрвца (изградба на парк) во спомен на загубените животи во сообраќајни незгоди. Претставници на РСБСП, МВР, Град Скопје, Комисија за односи со верски заедници, НВО и останати партнери, засадија 124 зимзелени дрвца - симбол на загубените животи во 2015 година во сообраќајни незгоди. Воедно, беше одржана прес-конференција од паркот кој го носи името „Парк за сеќавање на загубените животи од сообраќајни незгоди“,
- во сите верски храмови во Република Македонија, претставници на верските заедници, во рамки на своите редовни служби, одржаа молибден - комеморација за загинатите лица во сообраќајни незгоди и ги повикаа своите верници да го почитуваат сопствениот живот и животот на останатите учесници во сообраќајот преку почитување на сообраќајните правила и прописи,
- во дневните весници, како и на голем број веб-портали, беа објавени банери со Светскиот ден на сеќавање на жертвите од сообраќајни незгоди,

- пешачко дефиле за будење на свеста за одговорно учество во сообраќајот. Во рамки на дефилето, во чест и спомен на загинатите лица од сообраќајни незгоди, сообраќајот на неколку крстосници и улици беше затворен на 124 секунди, а како симбол на загубените животи во сообраќајни незгоди, на небото беа пуштени 124 балони,
- марш за будење на свеста за одговорно учество во сообраќајот, под мотото „Денови за сеќавање - Време е да

запрат кривичните дела на улиците“, во повеќе градови во Република Македонија: Пробиштип, Струмица, Кавадарци, Охрид, Битола, Штип, Гевгелија, Прилеп, Кочани и др.

- посета на вечното почивалиште и спомен-куќата на Тоше Проески. Во име на големата и неизмерна љубов кон Тоше и кон сите останати кои го загубија животот во сообраќајни незгоди, беа запалени 124 свеќи, наредени во форма на срциња и беа оставени пораки за внимателно учество во сообраќајот,
- конкурс за избор на најдобри ликовни творби на тема „Сообраќај“ и организирана ликовна изложба во трговскиот центар Скопје Сити Мол во Скопје,
- крводарителска акција во соработка со Црвен Крст,
- работна средба - стручен собир на тема: „Како до помалку жртви на патиштата во Република Македонија“. На средбата претставници од повеќе засегнати страни изнесоа ставови и мислења во која насока треба да се дејствува за да се намали бројот на загинати и повредени лица во сообраќајни незгоди,

- работилница „Младите жртви во сообраќајни незгоди“. Во рамки на работилницата беше организирана отворена дебата на тема „Како да се намали бројот на загинати млади лица во сообраќајни незгоди“ и многу други активности.

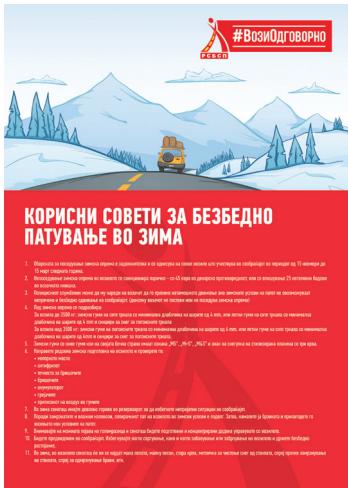
Кампања за подигање на свеста за одговорно учество во сообраќајот „Без изговори“

Анкетите покажуваат дека учесниците во сообраќајот се свесни за неодговорното учество во сообраќајот и за грешките и пропустите што ги прават, но, исто така анкетите покажуваат дека учесниците во сообраќајот секогаш бараат изговори и оправдувања за грешките и за пропустите што ги прават во сообраќајот. Вodeјќи се од тоа, РСБСП реализираше кампања под мотото „Без изговори“ за подигање на свеста кај учесниците во сообраќајот за поголема лична одговорност во сообраќајот, затоа што последиците од сообраќајните незгоди се сериозни и ненадоместливи.

Кампањата за информирање и едукација на учесниците во сообраќајот се реализираше преку социјалните медиуми, со едукативни текстови кои еднаш неделно, во период од неколку месеци, се објавуваа на електронските медиуми; сообраќајно-едукативни пораки и совети преку билборди, бренирани автобуси, радио совети и пораки; дистрибуција на едукативни материјали на јавни места и угостителски објекти и сл. Покрај тоа, во рамките на кампањата, тековно се реализираше акција на сообраќајно-едукативни настани во 8 градови во Република Македонија - граѓаните пополнуваа прашалници со изговори за грешките што ги прават во сообраќајот, а притоа беа дистрибуирани и едукативни материјали.

Зимска кампања

РСБСП секоја година организира зимска кампања, со цел едукација и подигање на јавната свест за важноста и потребата од користење зимски пневматици и останата зимска опрема, прилагодување на брзината на условите на патиштата, проверка на техничката исправност на возилото во зимски услови, безбедно учество на пешаците во сообраќајот во зимски услови и сл. Кампањата опфати повеќе активности и настани: поставени банери и организирани едукативни настани за подигање на свеста за одговорно однесување во сообраќајот во зимски услови, беа организирани јавни настани во повеќе угостителски објекти во кои покрај едукативните разговори и совети, беа дистрибуирани помошни средства за одмрзнување стакло, ракавици за чистење мраз итн. Во соработка со „Лукоил Македонија“, беа изработени сообраќајно-едукативни материјали и истите беа дистрибуирани до учешиците во сообраќајот преку дистрибутивните центри на „Лукоил Македонија“. Беа изгответи брендирани сообраќајно-едукативни материјали „За секоја површина постои соодветна опрема“ и дистрибуирани до сите наплатни рампи во Република Македонија, како и до сите бензински станици на „АД Макпетрол“ и „Лукоил Македонија“. Беа поставени банери на најпопуларните интернет портали и др.

Пролетна кампања „Разбуди ги позитивните навики во сообраќајот“

Со цел унапредување на културата и етиката во сообраќајот и промоција на позитивни навики во сообраќајот, РСБСП реализираше пролетна кампања под мотото „Разбуди ги позитивните навики во сообраќајот“.

НЕРВОЗНОТО ВОЗЕЊЕ НЕ ГО ПОДОБРУВА ТВОЕТО ВОЗЕЊЕ!

ГЛАСНОТО БРЧЕЊЕ СО МОТОРОТ ГО ОДВЛЕКУВА ВНИМАНИЕТО!

РАЗБУДИ ГИ
добрите сообраќајни навики!

Во рамки на кампањата беа реализирани повеќе активности и настани; изработени едукативни текстови за промоција на позитивни навики во сообраќајот и дистрибуирани преку електронските медиуми; изработени едукативни материјали (флаери и освежувачи за автомобили) и дистрибуирани на повеќе јавни места и угостителски објекти во Охрид; беа изработени електронски банери со едукативни пораки и дистрибуирани преку електронските и социјалните медиуми; беа поставени билборди со пораки за позитивно, одговорно и толерантно однесување во сообраќајот и др.

6.4.1. КАМПАЊИ ЗА МЛАДИ

Младите претставуваат посебно ризична и ранлива група учесници во сообраќајот. Според податоците на СЗО, сообраќајните незгоди претставуваат една од водечките причини за смртност кај младата популација до 29 години. Согласно тоа, РСБСП секоја година реализира голем број активности наменети за младите. Како позначајни се издаваат:

Кампања „Вози одговорно за време на празниците“

Кампањата „Вози одговорно за време на празниците“ започна со реализација од 1.12.2015 година, заклучно со март 2016 година. Во рамки на кампањата беа реализирани голем број активности и настани:

- Сообраќајно-едукативни предавања за учениците од СУГС „Никола Карев“, со цел нивно едуцирање за штетното дејство на алкохолот врз способноста за управување со моторно возило. Притоа, со помош на таканаречените „пијани очила“ учениците имаа можност практично да се уверат каква е нивната перцепција и нивните физички способности под дејство на алкохол,
- Сообраќајно-едукативни материјали (плакати и налепници) под мотото „Животот е подеднакво кршлив“ и нивна дистрибуција до сите наплатни рампи и до сите бензински станици на „АД Макпетрол“ и „Лукоил Македонија“,
- Сообраќајно-едукативни материјали (брошури, флаери и освежувачи за воздух за автомобил), со

цел информирање на младите за штетното дејство на алкохолот врз способноста за управување со моторно возило, информирање за законските санкции и подигање на свеста за можните последици од брзо возење, како и управување моторно возило под дејство на алкохол. Истите беа дистрибуирани преку повеќе ноќни клубови во Република Македонија.

Сообраќајно-едукативни трибини за младите „Вози одговорно-животот е во твои раце“

Од страна на РСБСП беа организирани сообраќајно-едукативни трибини, под мотото „Вози одговорно - животот е во твои раце“, во повеќе општини во Република Македонија, со цел едуцирање на младите за нивно одговорно учество во сообраќајот и подигање на свеста за последиците од сообраќайните незгоди.

На трибините со свои совети учествуваше лице кое настрадало во сообраќајна незгода и кое има трајни повреди и последици од сообраќајната незгода. На трибините, со апел за одговорно учество во сообраќајот, учествуваше европскиот првак во ридско-планински трки, Игор Стефановски Иче.

Во сите градови, едукативните трибини се организираа на различна тема, карактеристична за спецификите на градот т.е. општината:

- Едукативна трибина во Скопје „Вози одговорно-животот е во твои раце“,
- Едукативна трибина во Битола „Употребата на сигурносен појас-шанса да се преживее“,
- Едукативна трибина во Кавадарци „Сообраќайните незгоди-водечка причина за смртност кај младите“,
- Едукативна трибина во Струмица „Брзото возење и алкохолот-непријатели на младите во сообраќајот“,
- Едукативна трибина во Штип „Стоп за жртвите во сообраќајот“,
- Едукативна трибина во Велес „Безбедноста на прво место-учествувај одговорно“.

На сите трибини, во улога на предавачи, со свои научни и стручни трудови, учествуваа повеќе експерти: проф. д-р Виктор Камиловски, м-р д-р Татјана Баевска Вучковиќ, проф. д-р Зоран Јошевски, проф. д-р Верица Данчевска, проф. д-р Никола Крстановски, м-р Росана Јанков, Љупчо Ставревски, м-р Стефан Димовски, претседателите на соодветните ОСБСП и голем број стручни лица од области поврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата.

На сите трибини учествуваа голем број локални и национални медиуми кои дополнително придонесоа за афирмација на целите од трибината. За потребите на овие трибини беа изработени сообраќајно-едукативни материјали и беа поделени на учесниците на трибината и на соодветниот ОСБСП.

Сообраќајно-едукативен проект „Млад возач-безбеден возач“

Сообраќајно-едукативен проект „Млад возач-безбеден возач“ за унапредување на вештините за правилно управување со моторно возило од страна на младите возачи, со посебен акцент на возачите-почетници, реализиран во соработка со

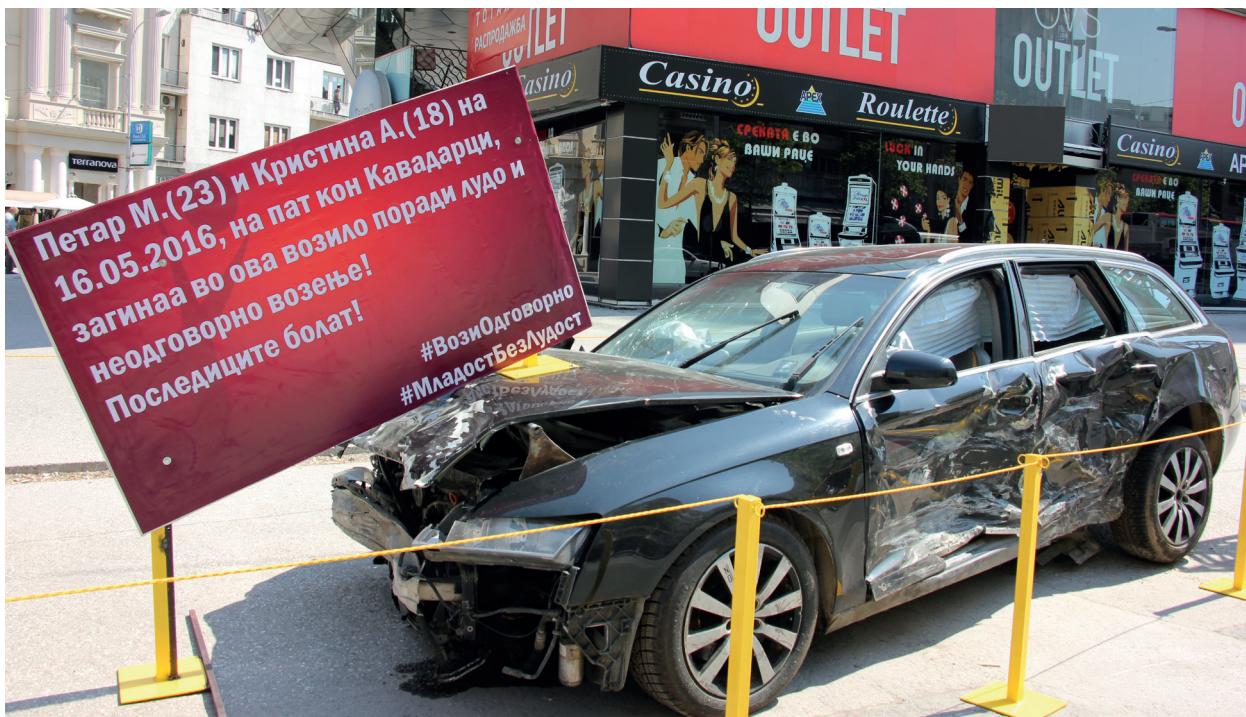
СЦ „Борис Трајковски“, „Порше Македонија“, „Мотоцентар“ и Игор Стефанофски Ице и истиот се состоеше од два дела:

- Едукативно предавање-теоретски дел,
- Обука за вешто возење.

Кампања за млади „Младост без лудост“

Целта на оваа сообраќајно-превентивна кампања за младите беше едукација на младите за сообраќајните правила и прописи, нивна стимулација за навремено полагање за возачка дозвола, подигање на јавната свест за последиците од сообраќајните незгоди и подигање на свеста за одговорно однесување во сообраќајот.

Кампањата опфати период од 15 месеци и во рамки на истата беа организирани голем број јавни настани, предавања, вежби и обуки. Во рамки на кампањата, беа реализирани повеќе активности и настани:

- Изработени едукативни графити под мотото „Младост без лудост“ на повеќе локации во Скопје и Битола, каде што има голема фреквенција на млади лица,

- Познати и афирмирани јавни личности на својот Фејсбук профил објавија фотографии со мотото „Младост без лудост“ и истите беа испратени до медиумите со цел популаризација на мотото и привлекување на јавното внимание,
- Јавен настан и прес-конференција за промоција на кампања за поголема безбедност на младите во сообраќајот „Младост без лудост“. За најава на кампањата на плоштад Македонија беше изложено оштетено возило во сообраќајна незгода со пораки и транспаренти за одговорно учество во сообраќајот,
- Во рамки на кампањата „Младост без лудост“, јавни и афирмирани личности континуирано објавуваа едукативни совети и пораки на електронските и социјалните медиуми за одговорно учество на младите во сообраќајот,

- Две скршени возила со едукативни пораки за подигање на свеста за последиците од сообраќајните незгоди беа изложени на повеќе јавни места и во повеќе средни училишта во Скопје,
- Во повеќе средни училишта во Скопје беа организирани едукативни предавања за последиците од сообраќајните незгоди, беа организирани практични обуки со симулатор за вешто управување возило и организирани показни вежби од претставниците на Црвен Крст, со цел подигање на свеста за последиците од сообраќајните незгоди и едукација и обука за правилно укажување прва помош на повредени лица,

- Во соработка со автошколите и со Град Скопје, беше организирана акција под мотото „Безбедни млади возачи“. Имено, беа реализирани едукативни предавања за учениците од средните училишта. По предавањата беше организирано тестирање и проверка на знаењата од областа на сообраќајот. Право на учество имаа сите заинтересирани ученици, а најдобрите беа наградени со ваучери за бесплатна обука за возачка дозвола. Целта на акцијата беше стимулирање на младите за совладување и учење на сообраќајните правила и прописи и нивно поттикнување за навремено полагање за возачка дозвола,

- Изработени 1000 сообраќајно-едукативни табли со пораки за одговорно учество во сообраќајот и истите дистрибуирани до ОСБСП, средните училишта, угостителски објекти и авто школите,
- Во соработка со АРТ Картинг центарот – Скопје, беше одржан јавен настан под мотото „Лудоста остави ја тука, младоста извози ја безбедно“,
- Во рамки на кампањата „Младост без лудост“, во повеќе угостителски објекти и јавни места, беа организирани јавни настани за едукација на младите за нивно одговорно учество во сообраќајот,
- Изгответи и дистрибуирани едукативни честитки со желби за безбедно учество во сообраќајот во 5 училишта во Скопје. Повеќе од 500 ученици ги напишаа своите желби за безбедност во сообраќајот во 2018 година,
- Организирани јавни едукативни настани под мотото „2018 година-најбезбедна досега“, поделени новогодишни едукативни материјали, во повеќе градови во Република Македонија (Охрид, Македонска Каменица, Кочани, Куманово),

- Посебен акцент од кампањата беше ставен на матурантите и за таа цел беше изготвен и дистрибуиран сообраќајно-едукативен материјал „Не си фраер ако загинеш на матура“. На тој начин, младите беа едуцирани за опасноста од управување моторно возило за матурската вечер и беше упатен апел до родителите да не им ги отстапуваат семејните автомобили на матурантите за прослава на матурската вечер,
- РСБСП, МВР, Црвен Крст, Скопје Сити Мол и Средни училишта од Град Скопје, организираа симулациона вежба за брза и ефикасна интервенција на надлежните служби во случај на сообраќајна незгода. На настанот присуствуваа ученици од средните училишта кои со транспаренти испратија пораки за одговорно учество на младите и матурантите во сообраќајот. Во трговскиот центар Скопје Сити Мол, беше организирана акција за дистрибуција на едукативни материјали, а оштетено возило од сообраќајна незгода, брендирано со едукативни пораки, беше изложено пред трговскиот центар, како потсетник за сериозноста од последиците од сообраќајните незгоди,

- Електронски банери со креативи и пораки за одговорно учество на младите и матурантите во сообраќајот беа дистрибуирани преку електронските и социјалните медиуми (Фејсбук, Твiter и сл.). Покрај тоа, претставници на РСБСП активно учествуваа со изјави, совети и апели

за одговорно учество на младите и матурантите во сообраќајот во повеќе пишани и електронски медиуми,

- Во повеќе угостителски објекти во Скопје, во периодот на матурските вечери, хостеси со посебна костимографија учествуваа во акција за дистрибуција на сообраќајно-едукативни материјали за одговорно учество во сообраќајот. Тие водеа и едукативни разговори со младите за предизвикот и заканите со кои се соочуваат младите во сообраќајот. Покрај тоа, наведената акција беше организирана и на повеќе јавни места во Скопје,
- Во рамки на кампањата за млади и матуранти, а со цел подигање на свеста за неуправување со моторно возило за време на прославата на матурските вечери, РСБСП во соработка со приватна компанија, организираше акција преку социјалните медиуми за ширење на идејата за безбедно учество на младите во сообраќајот, со тоа што еден пар матуранти на крајот добија личен возач и возило за превоз на матурската прослава,

- Во соработка со ОСБСП Битола беа реализирани активности за одбележување на Светскиот ден на културата во сообраќајот. Имено, во рамки на акцијата беа организирани активности за дистрибуција на едукативен материјал во училиштата и високообразовните институции, едукативни предавања за учениците, а во соработка со СВР Битола, беа организирани засилени акции за контрола на учесниците во сообраќајот,
- Во соработка со Град Скопје, порталот restorani.mk и други партнери, беше организирана акција под мотото „Ги возиме одговорните“. Имено, РСБСП, во соработка со партнерите, а со цел едукација на учесниците во сообраќајот за неуправување со моторно возило под дејство на алкохол, организираше акција во која со

направена резервација во угостителски објект преку порталот restorani.mk возачите добиваат ваучер за такси. За промоција на акцијата беше организирана прес-конференција на која учествуваше градоначалникот на Град Скопје. Исто така, за реализација на акцијата беа изработени банери, испечатени ваучери и изработени едукативни материјали и поделени по угостителските објекти,

- Во рамките на кампањата „Младост без лудост“, беа доставени сообраќајно-едукативни материјали до повеќе ОСБСП (Битола, Струмица, Гевгелија, Прилеп и др.) и беше организирана акција за нивна дистрибуција до учесниците во сообраќајот. Исто така, во рамки на кампањата, автобуси на ЈСП беа брендирани со мото и содржини од кампањата „Младост без лудост 2018“.

Кампања за млади „Консумирај љубов-вози одговорно“

По повод 14 Февруари, денот на љубовта и алкохолот се реализираше едукативна акција за подигање на свеста кај младите за одговорно учество во сообраќајот и неуправување моторно возило под дејство на алкохол. Акцијата се реализираше под мотото „Консумирај љубов-вози одговорно“. Во рамки на истата беа организирани повеќе активности: изготвен сообраќајно-едукативен материјал на тема „Дозволете љубовта да ве води, а не виното и алкохолот“, јавен сообраќајно-едукативен настан во угостителски објект брендiran под мотото на кампањата. Во рамки на настанот беше реализирана едукативна акција во која хостеси

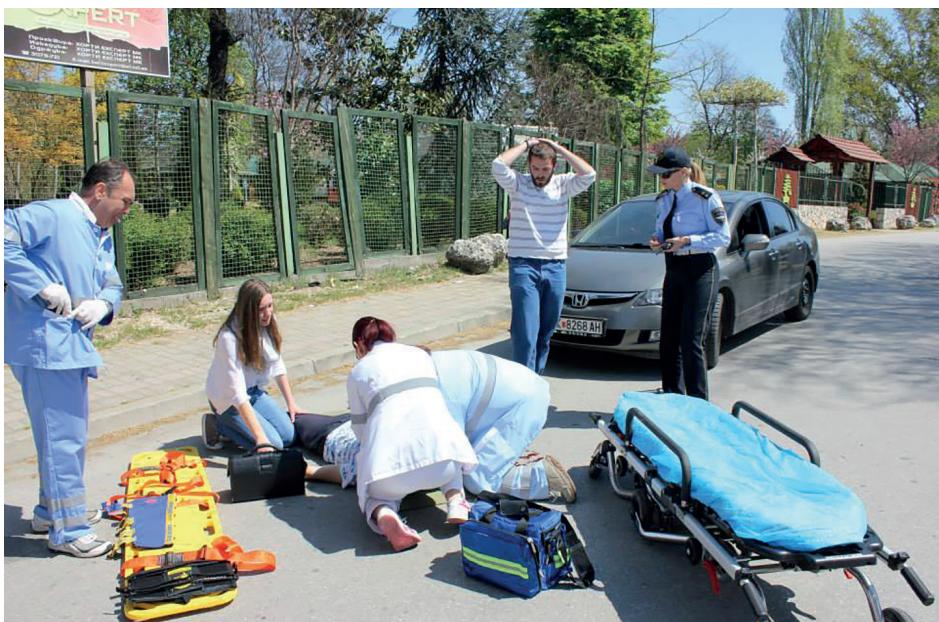
директно комуницираа со младите и разговараа за важноста да не управуваат моторно возило под дејство на алкохол. Покрај тоа, во рамки на акцијата беа делени едукативни

материјали и подароци, брендирани со пораката „Консумирај љубов-вози одговорно“.

Со цел да се подигне свесата, да не управуваат моторно возило под дејство на алкохол, РСБСП во соработка со општествено одговорна компанија организираше акција за бесплатен превоз до посакуваната дестинација, за сите возачи кои консумирале алкохол.

6.4.2. КАМПАЊИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА ПЕШАЦИТЕ

Пешаците претставуваат ранлива група учесници во сообраќајот и согласно тоа, РСБСП постојано реализира превентивни активности наменети токму за оваа група учесници во сообраќајот.

- РСБСП, во соработка со Министерство за здравство и Црвен Крст на Република Македонија, организираше симулациона вежба на сообраќајна незгода со повреден пешак за унапредување на подготвеноста на екипите на Брза помош за брзо и ефикасно дејствување по случена сообраќајна незгода. Покрај тоа, на настанот беше промовирана мобилна апликација со инструкции за правилно укажување прва помош на повредено лице.

- Автобус на ЈСП беше брендриран со пораки за правилно однесување на повозрасните граѓани (пензионерите) во сообраќајот. Во рамки на акцијата, беа обележани повеќе пешачки премини во општина Горче Петров и беа поделени сообраќајно-едукативни материјали за правилно учество на пензионерите-пешаци во сообраќајот.

- Сообраќајно-едукативни предавања во дневните центри за стари лица во Скопје, Велес и Крива Паланка и др.

6.4.3. КАМПАЊИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА ВЕЛОСИПЕДИСТИТЕ

Со цел промоција на велосипедизмот како економски, еколошки и енергетски најодржлива форма на мобилност и унапредување на безбедноста на велосипедистите во сообраќајот, РСБСП секоја година реализираше повеќе активности и настани, велосипедски манифестации, дефилеа, маршеви, трибини, предавања и др. Покрај тоа, РСБСП постојано иницираше до единиците на локалната самоуправа, мерки за подобрување на сообраќајната инфраструктура, односно подобрување на условите и можностите за зголемено користење на велосипедот како сообраќајно превозно средство. Во таа насока, РСБСП донираше велосипедски паркинзи на повеќе јавни институции и организации.

Како позначајни кампањи за велосипедистите се издвојуваат:

Кампања „Со велосипед на пат низ целиот град“

РСБСП, АМСМ, Град Скопје, МВР и останати партнери реализираа проект за промоција на велосипедот како сообраќајно превозно средство за подобрување на безбедноста на велосипедистите во сообраќајот, насловен како „Со велосипед на пат низ целиот град“. Во рамки на проектот беше промовирана специјална налепница за автомобили под мотото „Мисли на велосипедистите“. Во Скопје беше организирана велосипедска манифестација-велосипедско дефиле. На велосипедското дефиле учествуваше и Градоначалникот на Град Скопје.

Сообраќајно-едукативна кампања „Македонија се сака на точак“

Кампањата се спроведуваше на територијата на цела Република Македонија и имаше за цел подигање на свеста за поголема употреба на велосипедот како превозно средство, а со тоа и намалување на сообраќајниот метеж како еден од поважните фактори за безбедноста на сообраќајот на патиштата. Истата се реализираше во соработка со Агенција за поддршка и промоција на туризмот во Република Македонија. Во рамки на кампањата беше организирано наградно натпреварување на Фејсбук на кое сите граѓани од Република Македонија може да учествуваат со свои фотографии на кои се прикажани како управуваат велосипед, а истовремено се презентирани и убавините на Македонија. Во наградното натпреварување учествуваа повеќе од 1000 учесници, а критериумот за избор на најдобрите фотографии беше најмногу допаѓања и поддршка од Фејсбук пријателите и поддржувачите.

Акција за промоција на велосипедизмот под мотото „Јуни е за јунаци со точаци“

Акцијата се одвиваше во месец јуни на подрачјето на Град Скопје и имаше за цел подигање на јавната свест за поголема употреба на велосипедот како сообраќајно превозно средство, подигање на свеста за поголема безбедност на велосипедистите во сообраќајот и намалување на сообраќајниот метеж.

РСБСП

2015 - 2019

БЕЛА КНИГА

Акцијата „Јуни е за јунаци со точаци“ беше поддржана од голем број угостителски објекти во Скопје, со соодветни награди за „јунаците“ со точаци. За промоција на акцијата беа изгответи едукативни материјали (флаери, плакати и маици) и истите беа дистрибуирани преку угостителските објекти.

Кампања за промоција на алтернативни облици на мобилност „Европска недела на мобилност“

- Традиционално, секоја година, во периодот од 16 до 22 септември, РСБСП реализира кампања за промоција на алтернативни форми на мобилност, насловена како „Европска недела на мобилност“. Во рамки на кампањата, РСБСП во соработка со партните, постави билборди на повеќе локации во Скопје, со цел промоција на велосипедизмот и подигање на свеста за поголема безбедност на велосипедистите во сообраќајот. Билбордите беа изработени во форма - слика на велосипедско тркало со порака „Со велосипед за побезбеден и почист свет -сврти кругче и приклучи се на одбележувањето на Европската недела на мобилност“,
- Во соработка со ОСБСП Битола и партните, беше организирано сообраќајно-едукативно предавање на Технички факултет Битола, за промоција на дефанзивното возење и промоција на нови напредни технологии за побезбеден сообраќај и помало загадување на животната средина,
- Беа организирани активности за децата од школска и предшколска возраст: предавање за бенефитите од велосипедот како алтернативна форма на превоз, тестирање на децата за познавање на правилата и прописите што се однесуваат на велосипедистите, организација на обука за вешто и безбедно управување со велосипед (практични вежби),
- Во соработка со Технички факултет Битола беше организирана сообраќајно-едукативна трибина „Нашите улици-наша реалност“.

Едукативна трибина во Охрид „Алтернативни форми на мобилност за побезбеден сообраќај“

Промоција на алтернативните форми на мобилност кај младите (велосипедизам), подигање на свеста за внимателно и одговорно учество во сообраќајот и поттикнување на надлежните институции за унапредување на условите и можностите за развој на алтернативните форми на мобилност во Охрид. На трибината, присуствуваше и се обрати Јован Јовановски, првак на Македонија во планински велосипедизам. На трибината во Охрид присуствуваше и заменик-градоначалникот на Охрид.

Обука за возачи инструктори за поголема безбедност на велосипедистите во сообраќајот

Во соработка со АМСМ беа организирани тридневни едукативни предавања и обука за возачи инструктори и други стручни лица за поголема безбедност на велосипедистите во сообраќајот. Обуката е реализирана од страна на признати и познати странски експерти за поголема безбедност на ранливите групи учесници во сообраќајот.

Организација на велосипедско дефиле и велосипедски марш

Со цел промоција на велосипедизмот и подигање на јавната свест кај велосипедистите за почитување на сообраќајните правила и прописи, употреба на опрема за пасивна безбедност, како и подигање на свеста кај останатите учесници во сообраќајот за почитување на велосипедистите како рамноправни учесници во сообраќајот, во Прилеп беше организирана велосипедска манифестација - велосипедско дефиле. На настанот учествуваа ученици од основните училишта и сите заинтересирани граѓани, а на некои од учесниците ѝм беа доделени велосипеди.

Во Скопје под мотото „Да ги чуеме звоната на велосипедите“ беше организиран велосипедскиот марш од отворен карактер и на него учествуваа голем број заинтересирани граѓани-љубители на велосипедизмот.

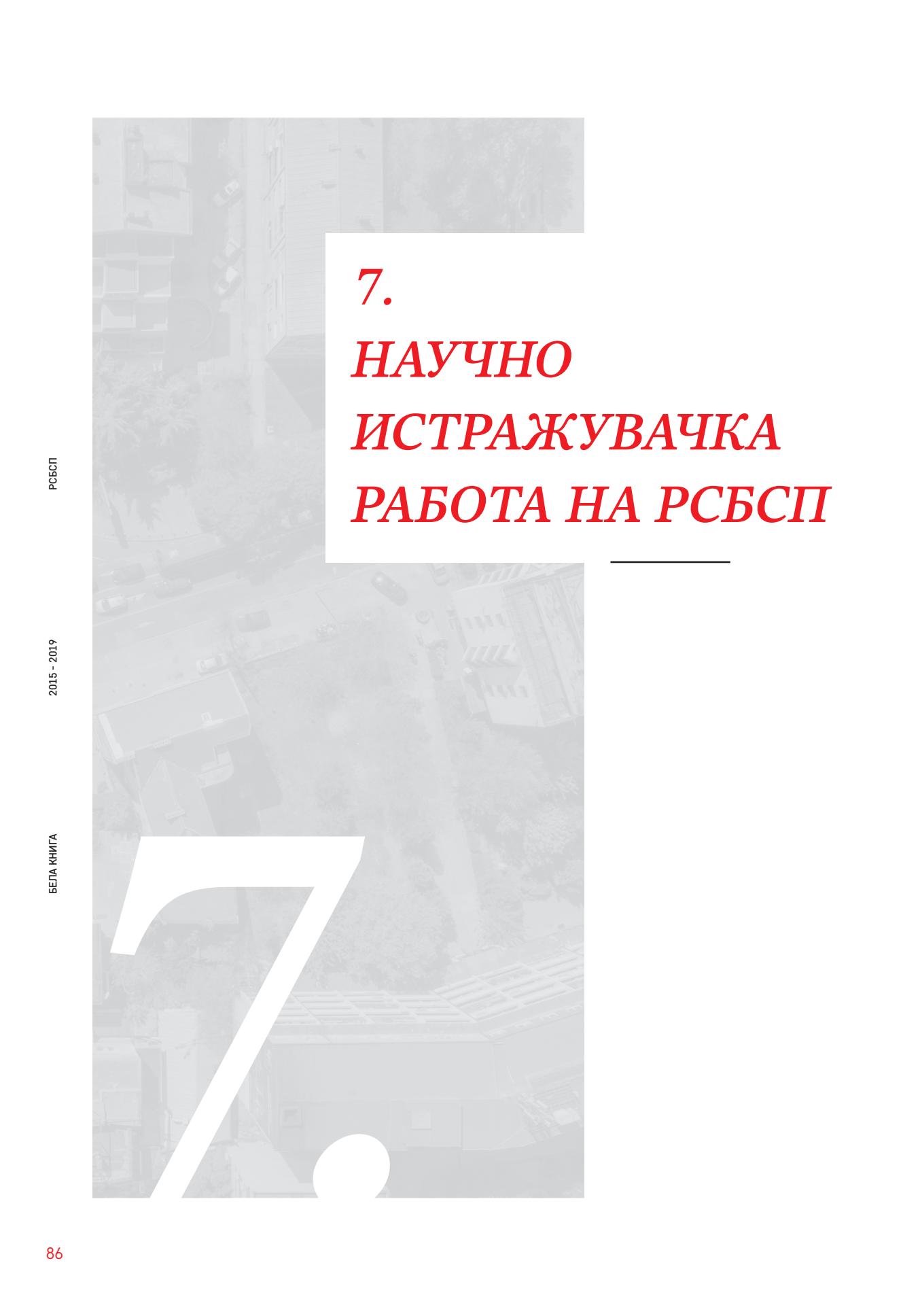
Во соработка со Општина Карпош, РСБСП организираше велосипедско дефиле за промоција на велосипедизмот под мотото „Има место за сите“.

РСБСП ја поддржуваше организацијата на традиционалната велосипедска манифестација „Прв до врв“.

Едукативни активности за одговорно учество во сообраќајот со земјоделски машини

Во рамки на овие активности, беа организирани сообраќајно-едукативни предавања и беа поделени сообраќајно-едукативни материјали, со цел поголема видливост на земјоделските машини во сообраќајот и едукација на земјоделците за ризикот и опасностите на кои се изложени со нивното неодговорно однесување во сообраќајот.

7. *НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА НА РСБСП*

РСБСП

2015 - 2019

БЕЛА КНИГА

7.1. ИЗРАБОТКА НА СООБРАЌАЈНИ СТУДИИ

7.1.1. СТУДИЈА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ СО ПРИМЕНА НА ИНДИКАТОРИ

Во денешно време, освен традиционалниот пристап на утврдување на постоечката состојба, со користење податоци за сообраќајни незгоди и последиците од сообраќајни незгоди, во употреба е и современ пристап, кој подразбира, употреба на индикатори за безбедноста во сообраќајот.

Кога зборуваме за креирање систем за управување со безбедноста на патниот сообраќај, мора да размисливаме за проактивен пристап, односно за напуштање на досегашниот традиционален начин на следење и утврдување на постоечката состојба. Имено, овој традиционален пристап е ретроактивен бидејќи се чека да се случат сообраќајните незгоди и последиците од нив, нехуман бидејќи се оценува безбедноста на сообраќајот според бројот на настрадани во сообраќајни незгоди и гледано од научен аспект неиздржан, заради мал обем на примерокот.

Современиот пристап за следење на безбедноста во сообраќајот, подразбира примена на индикатори што на некој друг начин се поврзани со состојбата на безбедноста во сообраќајот, со сообраќајните незгоди, односно со последиците од сообраќајните незгоди. Гледано од научен аспект, индикаторите за следење на безбедноста на сообраќајот претставуваат значаен чекор напред во науката за безбедноста во сообраќајот и може да се дефинираат како квантитативна и квалитативна мерка добиена преку серија набљудувани факти. Познавајќи ја врската меѓу сообраќајните незгоди и последиците од сообраќајните незгоди, со соодветно избрани индикатори може да се влијае на промена на состојбата.

Владата на Р. Македонија во 2016 година го задолжи РСБСП да изработи Студија со која ќе биде анализирана можноста и потребата за следење на безбедноста во сообраќајот со примена на индикатори. Со оваа Студија, беше анализирана постоечката состојба со безбедноста на патниот сообраќај и врз основа на регистрираните проблеми во сообраќајниот систем, беа дефинирани основни индикатори и дополнителни индикатори што треба да се следат на годишно ниво, а се во тесна корелација со бројот на сообраќајни незгоди и настрадани лица во сообраќајни незгоди. Следењето на овие индикатори има за цел да ги лоцира аномалиите во сообраќајниот систем што доведуваат до несакани последици, а тоа се сообраќајните незгоди и последиците од сообраќајните незгоди, и потоа, од страна на надлежните институции да се дефинираат мерки и активности што би биле во насока на елиминирање, односно намалување на констатираните недостатоци во сообраќајниот систем во секоја општина во Р.М.

Основните индикатори што се следат во Р. Македонија, почнувајќи од 2017 година, се категоризирани во неколку групи, односно: индикатори што се однесуваат на возачите, индикатори за брzinата на движење, индикатори за возилата, индикатори за користење на системите за пасивна безбедност, индикатори за пешаците и индикатори за патната мрежа. За следење на овие индикатори, од страна на општините во Р. Македонија, а во соработка со Министерството за внатрешни работи и РСБСП, беа формирани работни групи во кои беа ангажирани лица од Министерството за внатрешни работи од општините и од Општинските совети за безбедност на сообраќајот. Од страна на РСБСП беше изработена методологија за приирање на податоците, беше изработен Прирачник наменет за секоја од работните групи, а експерти од РСБСП и научни работници од Отсекот за сообраќај и транспорт при Технички факултет-Битола, преку едукативни работилници, извршија обука на членовите на работните групи.

Новиот пристап за следење на безбедноста на сообраќајот, овозможува креирање сет мерки и активности, во насока на елиминирање на недостатоците во однесувањето на учесниците во сообраќајот, а со тоа и дејствување пред да се случат одредени незгоди.

7.1.2. СТУДИЈА ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА РАНЛИВИТЕ КАТЕГОРИИ УЧЕСНИЦИ ВО СООБРАЌАЈОТ

Во ранливи категории учесници во сообраќајот влегуваат пешаците, велосипедистите, мотоциклисти, возачите на мопеди, децата, старите лица и сл. Но, слободно можеме да констатираме дека оваа основна дефиниција може да се смета за рестриктивна (поради тоа што не ги опфаќа експлицитно и другите ранливи учесници во сообраќајот, како што се корисниците на ролери и скейтборди, корисниците на инвалидски колички), или премногу широка (поради тоа што ги вклучува возачите на возила на две тркала, кои не мора да претставуваат „ранлива“ категорија). Како резултат на тоа, оваа Студија го имаше во предвид фактот дека ранливите категории учесници се состојат од повеќе различни групи.

Од друга страна, сосема е јасно дека учесниците во сообраќајот кои се надвор од моторните возила, без исклучок, секогаш се послабата страна во сообраќајните незгоди. Моторните возила (вклучувајќи ги и возилата на две тркала), генерално доведуваат до поголем ризик во сообраќајот, за разлика од немоторизираните учесници. Во таа насока, потребно е да се размислува за одредена промена во политиката на осигурување на автомобилите, која би довела до поголема свест за ризикот, а возачите на автомобили да размислуваат посвесно за своите одговорности. Исто така, треба да се размислува и за воведување на нова категорија учесници - „супериорни“ учесници (моторизирани) во сообраќајот, кои се должни да бидат многу внимателни кон ранливите категории учесници во сообраќајот, децата, постарите лица и лицата со хендикеп.

Со Студијата се идентификуваа проблемите и се дефинираа препораки за потребите на ранливите категории учесници во сообраќајот, земајќи ги во предвид трите основни, традиционални елементи на безбедноста на патиштата:

- однесување на учесниците во сообраќајот,
- инфраструктура и
- возила.

Во 2002 година, речиси 18.000 учесници во сообраќајот, од ранливите категории (пешаци, велосипедисти и корисници на возила на две тркала), настрадале во сообраќајни незгоди во земјите на Европската Унија. Највисока стапка на смртност во патниот сообраќај во моментов имаат корисниците на возила на две тркала. Ризикот од страдање при возење мотор

или мопед, по километар, е 20 пати поголем од ризикот при возење автомобил. Ризикот од страдање во сообраќајот по километар, е 9 пати поголем кај пешаците, во однос на возачите, а 7 пати е поголем кај велосипедистите, во однос на возачите на моторни возила. Покрај тоа, тежината на повредите кај ранливите категории учесници е поголема во однос на повредите кај возачите.

Со Студијата беше извршена анализа на сообраќајни незгоди што вклучуваат ранливи категории учесници за период од 3 (три) години. Притоа беше направена просторна и временска дистрибуција на сообраќајните незгоди со цел да се утврдат начините, местата, времето и условите под кои страдаат ранливите учесници во сообраќајот.

По извршеното истражување се дефинираа 55 препораки што треба да се спроведат од страна на институциите и надлежните субјекти, а имаат за цел подобрување на безбедноста на сообраќајот на овие категории учесници.

7.2. ИСТРАЖУВАЊА ОД ОБЛАСТА НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ

РСБСП стави посебен акцент на научно-истражувачката работа и во таа насока беа потпишани повеќе Меморандуми за соработка со високо-образовните институции во Република Македонија. Како резултат на спроведените истражувања, произлегоа повеќе научни трудови кои беа презентирани на меѓународни конференции и симпозиуми.

7.2.1. КОРИСТЕЊЕ НА ЛЕКОВИТЕ ВО СООБРАЌАЈОТ- СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Целта на ова истражување беше да се одреди колкав процент од возачите учествуваат во сообраќај под дејство на лекови, дали се запознаени со дејството на лековите врз нивните психофизички и психомоторни способности и која група лекови најчесто се употребува од страна на возачите.

7.2.2. АНАЛИЗА НА ОДНЕСУВАЊЕТО НА УЧЕСНИЦИТЕ ПРИ ПРОМЕНА НА ПРАВЕЦ НА ДВИЖЕЊЕ

Сообраќајните токови претставуваат систем од индивидуални возачи и возила, поврзани меѓу себе со елементите на патот и околната. Според тоа, секој возач на моторно возило, врз основа на своите лични карактеристики, различно се однесува при управување со возилото. Со цел да се објасни еден сегмент од однесувањето на учесниците во еден сообраќаен систем, спроведено беше истражување што се однесува на различните модели на однесување на учесниците во сообраќајот, преку прибирање квантитативни податоци за најавувањето на промената на правецот на движење на возилата на крстосници во градски и вонградски услови.

7.2.3. АНАЛИЗА НА ВРЕМЕТО НА ПРОМЕНА НА ДОЛГИТЕ СВЕТЛА ВО КРАТКИ ПРИ РАЗМИНУВАЊЕ ВО НОЌНИ УСЛОВИ НА ДВОЛЕНТНИ ПАТИШТА

Голем број од сообраќајните незгоди се случуваат на дволентни патишта во ноќни услови, во фазата на меѓусебно разминување на учесниците. Една од причините за настанување на сообраќајни незгоди во ноќни услови, претставува заслепувањето од светлосниот спон на долгите светла во фаза на меѓусебно разминување на учесниците.

Со ова истражување беше направен обид да се утврди модел за одредување на времето на промена на долгите светла во кратки при разминување на возачите во ноќни услови. Истражувањето беше спроведено на две различни категории дволентни патишта во Р. Македонија, и тоа дволентни патишта наменети исклучиво за движење на моторни возила со ограничување на брзината на движење на 110 км/ч и дволентни патишта за мешовит сообраќај со ограничување на брзината на движење на 90 км/ч.

Со истражувањето се утврди: просечното време на промена на долгите светла во кратки при разминување во ноќни услови за различни категории патишта, полиномната крива со која може да се опише времето на промена на долгите светла во кратки, бројот на возачи кои не ги почитуваат правилата за употреба на светлата во ноќни услови, како и споредба на времето на промена на долгите светла во кратки на различни категории патишта, во смисла на ограничување на брзината на движење.

7.2.4. ВОЗАЧИ-ПОЧЕТНИЦИ И ПОЧИТУВАЊЕ НА ОГРАНИЧУВАЊЕТО НА БРЗИНАТА НА ДВИЖЕЊЕ

На брзината на движење со која возачите одлучуваат да се движат во еден сообраќаен систем, влијаат голем број фактори. Многу од овие фактори може да се разгледуваат во рамки на терминот „ставови“. Ставовите на возачите за брзината, ограничената брзина, прилагодената брзина, како и однесувањето на другите возачи, се важни за нивното однесување и колку безбедно управуваат со своите возила. Ова истражување претставува обид да се согледа небезбедното однесување и ставовите на возачите-почетници за наведените фактори за безбедност во сообраќајот.

Резултатите од истражувањето покажуваат дека нивото на свесност за безбедноста во сообраќајот и однесувањето на возачите-почетници се неприфатливи. Резултатите од ова истражување, треба да им укажат на надлежните институции во Република Македонија, за одредени аспекти на кои треба да се посвети посебно внимание во иднина, кога се работи за возачите-почетници.

7.2.5. ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА НАЈЧЕСТИТЕ ГРЕШКИ ШТО ГИ ПРАВАТ ВОЗАЧИТЕ И ОСТАНАТите УЧЕСНИЦИ ВО СООБРАЌАЈОТ

Од страна на РСБСП, беше реализирано анкетно истражување, со релевантен примерок на анкетирани лица, а со цел идентификација и таргетирање на најчестите грешки што ги прават возачите и останатите учесници во сообраќајот. Преку анкетното истражување, креиран е основен извор на податоци, основа на РСБСП за организирање и спроведување кампањи и активности, со цел зголемување на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

7.2.6 ИСТРАЖУВАЧКИ ПРОЕКТ ЗА ПОТРЕБАТА ОД НАДОГРАДБА И ВОВЕДУВАЊЕ НА СООБРАЌАЈНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО РЕДОВНИОТ ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

Со цел долготочно и трајно подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата и намалување на бројот на загинати и повредени деца во сообраќајни незгоди, преку подобрување на нивните знаења од областа на сообраќајот, РСБСП покрена иницијатива за засилување на сообраќајното образование во рамки на образовниот процес. Заради утврдување на оправданоста на иницијативата, РСБСП спроведе анкетно истражување во кое беа опфатени околу 8000 испитаници. Имено, беа анкетирани наставници од основните училишта-одделенска настава, наставници по техничко образование, родители на деца од основните училишта, родители на децата од средното образование.

Исто така, беа направени компаративни анализи меѓу земјите членки на ЕУ за односот меѓу застапеноста на сообраќајното образование во образовниот процес и бројот на загинати лица во сообраќајни незгоди на 100 000 жители. Врз основа на реализираните активности и анализата на моменталната застапеност на сообраќајното образование во образовниот процес, РСБСП ја утврди потребата за негово подобрување и дополнување во рамки на редовниот образовен процес.

8.

СООБРАЌАЈНО - ВОСПИТНИ/ ЕДУКАТИВНИ ПУБЛИКАЦИИ

РСБСП

2015 - 2019

БЕЛА КНИГА

8.1. ПРИРАЧНИК ЗА МОТОЦИКЛИСТИ

Мотоцилистите претставуваат ранлива категорија учесници во сообраќајот кои честопати страдаат во сообраќајни незгоди заради грешки на другите моторизирани „супериорни“ учесници, но, честопати мотоциклистите страдаат и заради сопствените грешки. Овој Прирачник има за цел да ги запознае мотоцилистите со: опремата што треба да ја користат кога возат мотоцикл (наменета за активна и пасивна безбедност), значењето на проверката на исправноста на системите на мотоциклите, како да се однесуваат мотоцилистите во ноќни услови и во непредвидени ситуации, на што треба да се посвети внимание кога се возат со сопатник и во група од повеќе мотоцикли, како да постапат во случај на сообраќајна незгода и како да укажат прва помош.

8.2. СООБРАЌАЈНА ЛЕКТИРА

Сообраќајна лектира е издание наменето за учениците од основните училишта, а има за цел подигнување на сообраќајната свест кај децата за безбедно учество во сообраќајот. Мотото на лектирата е „Безбедноста е најважна лекција“ и истата опфаќа повеќе лекции кои децата треба да ги прочитаат и научат. Лектирата е конципирана во 5 (пет) посебни лекции:

- Пешачки патеки,
- Возење велосипед,
- Возење во автомобил,
- Јавен превоз,
- Сообраќајни знаци.

8.3. ПРИРАЧНИК ЗА ВОЗАЧИ-ПОЧЕТНИЦИ

Сообраќајните незгоди се последица од неодговорно учество во сообраќајот и непочитување на сообраќајните правила и прописи. Тие претставуваат една од водечките причини за смртност кај луѓето, особено кај младите. На светско ниво, според официјалната статистика, 1.3 милиони луѓе годишно го губат животот во сообраќајни незгоди, од нив околу 25% се млади лица на возраст до 29 години.

Статистички земено, 25% од сообраќајните незгоди со потешки последици, ги предизвикуваат млади лица до 29 години, 25% од вкупно загинатите лица во сообраќајни незгоди се млади лица на возраст до 29 години, а над 30% од сообраќајните незгоди со смртни последици, во кои учествуваат млади возачи се случиле под дејство на алкохол.

Во Прирачникот се дефинирани обврските на возачите-почетници и ограничувањата што тие ги имаат во првите две години од возачкиот стаж и се прикажани основните правила и прописи при свртување, престигнување и обиколување, разминување, запирање и паркирање.

9.
МЕГУНАРОДНА
СОРАБОТКА И
КОНФЕРЕНЦИИ

9.1. УЧЕСТВО ВО МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Како полноправен член на Меѓународната организација за безбедност во сообраќајот (PRI - La Prevention Routiere Internationale), во 2014 година Република Македонија и РСБСП беа домаќини и организатори на Меѓународната конференција за безбедност на сообраќајот на патиштата, на тема: „Улогата на локалната самоуправа за подобрување на безбедноста на локалните и регионалните патишта“.

Во 2016 година, пак, РСБСП стана полноправен член на Европскиот совет за безбедност во сообраќајот на патиштата (ETSC- European Transport Safety Council), една од најголемите меѓународни организации која во себе ги обединува сите агенции и организации кои работат на подобрување на безбедноста на сообраќајот во Европа.

9.2. МЕЃУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА СКОПЈЕ 2016 ГОДИНА

Безбедноста на патниот сообраќај претставува предизвик со кој се соочува секое современо општество и токму поради тоа потребен е еден посериозен пристап не само на локално и на национално ниво, туку соработка и размена на искуства на регионално и на меѓународно ниво.

Нивото на безбедност во патниот сообраќај, изразено преку бројот на сообраќајни незгоди и жртви од сообраќајни незгоди во земјите од Југоисточна Европа и посебно земјите од регионот е пониско во однос на земјите од Западна Европа,

од една страна, а од друга страна пак, земите од регионот ја имаат прифатено идејата за управување со безбедноста на сообраќајот, но сè уште се во фаза на креирање ефикасен и ефективен систем за справување со бројот на сообраќајни незгоди и жртви од сообраќајни незгоди и тоа беше еден од мотивите зошто РСБСП се одлучи на еден вака сериозен проект: организирање Меѓународна конференција од областа на безбедноста на сообраќајот, насловена како: „Управување со безбедноста на сообраќајот во земјите од Југоисточна Европа - предизвици и насоки за дејствување“.

Целта на Конференцијата беше размена на искуства и најдобри практики на земите од Југоисточна Европа, во делот на справување со предизвиците поврзани со безбедноста на патниот сообраќај. Имено, дискусиите беа насочени кон:

- подигнување на свеста и унапредување на сообраќајната култура кај учесниците во сообраќајот,
- зајакнување на капацитетите на локалната власт за управување со безбедноста на локално ниво,
- управување со безбедноста во сообраќајот-најдобри практики и искуства,
- унапредување на безбедноста на ранливите групи учесници во сообраќајот,
- намалување на сериозноста на последиците од сообраќајни незгоди.

На конференцијата беа изложени научни трудови од страна на еминентни професори од регионот, на тркалезна маса претставници од водечките тела за безбедност во патниот сообраќај од земјите во регионот ги претставија најдобрите практики и искуства за унапредување на безбедноста на патниот сообраќај во нивните земји.

Научната мисла преку оваа Конференција го кажа своето согледување за начините и најдобрите искуства во делот на градење систем за управување со безбедноста на патниот сообраќај. Од Конференцијата произлегоа квалитетни и прагматични заклучоци и препораки во делот на елиминирање на аномалиите во сообраќајниот систем кои доведуваат до сообраќајни незгоди, а кои РСБСП и сите надлежни институции за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата треба да ги имплементираат.

9.3. УЧЕСТВО НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Со цел унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата преку примена на научните сознанија и размена на искуства, знаења и позитивни пракси, претставници на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во изминатите четири години учествуваа на повеќе меѓународни конференции, стручни советувања и научни собири:

- Меѓународна конференција за безбедност на патниот сообраќај на тема: „Локалната заедница и безбедноста на сообраќајот на патиштата“ во Крагуевац, Република Србија.
- Интернационална конференција на тема: „Менаџмент на безбедноста на патиштата со помош на информатичката технологија“, Абу Даби, организирана од страна на ПРИ - Меѓународна организација за безбедност на патиштата.
- Меѓународна конференција „Викенд медиа фестивал“ во Ровинј, Хрватска.
- Меѓународната транспортна конференција „Управување со транспорт“ во Лайпциг, Келн – Германија.

- Регионална конференција „Регионални иницијативи за безбедноста во сообраќајот“ во Софија, Република Бугарија.
- Меѓународна транспортна конференција „Безбедност во транспортот“ во Лайпциг, Келн – Германија.
- Меѓународна конференција „Безбедност на патиштата“ во Париз, Франција.

9.4. НАУЧНИ И СТРУЧНИ СОБИРИ, ТРКАЛЕЗНИ МАСИ И ТРИБИНИ

Со цел поголема примена на науката и унапредување на стручниот пристап во процесот на управување и контрола на сообраќајот, РСБСП организираше повеќе стручни трибини и тркалезни маси. Како поважни се издвојуваат:

Тркалезна маса „Унапредување на сообраќајната инфраструктура - фактор за поголема безбедност на сообраќајот на патиштата“

Согласно мерките и инструментите од „Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020“, на 25 јануари 2016 година, РСБСП организираше тркалезна маса на тема „Унапредување на сообраќајната инфраструктура - фактор за поголема безбедност на сообраќајот на патиштата“.

На тркалезната маса учество земаа: заменик-претседателот на Владата на Република Македонија, државниот секретар на МВР, директорот на Агенцијата за патишта и претседателот на РСБСП, м-р Стојче Стаменковски. На тркалезната маса со свои стручни презентации и трудови учествуваа: Проф. д-р Зоран Јошевски, доц. д-р Горан Мијоски и доц. д-р Даниела Колтовска Нечоска.

Преку дискусији, идеи и предлози, на тркалезната маса учествуваа и претставници од повеќе институции во Република Македонија, претставници од академската заедница и експерти во областа на патната инфраструктура и сигнализација, со што од тркалезната маса произлегоа голем број предлог-мерки и заклучоци, доставени до сите надлежни институции.

Тркалезна маса на тема „Пешаците и нивната безбедност во сообраќајот“

На 16.11.2016 година, во Скопје, беше организирана тркалезна маса на тема „Пешаците и нивната безбедност во сообраќајот“. Целта за организација на тркалезната маса беше да се сврти вниманието на надлежните институции и на пошироката јавност кон прашањата и проблемите со кои се соочуваат пешаците, како најмасовна и најранлива група учесници во сообраќајот. На тркалезната маса присуствуваше дополнителниот заменик-министр за внатрешни работи на Република Македонија, високи претставници од Министерството за внатрешни работи, од Основното јавно обвинителство, претставници од АМСМ, од здруженијата на автотеки и испитни центри, ЈСП и голем број професори, домашни и странски експерти и членови на РСБСП.

Во рамки на тркалезната маса беше организирана и прес-конференција на која беа презентирани статистичките податоци за загинати лица во сообраќајни незгоди и беше упатен апел за одговорно учество во сообраќајот. Заклучоците, препораките и мерките што произлегоа од стручната дебата и презентираните стручни трудови, беа доставени до сите надлежни институции, со цел да се иницираат чекори за нивна имплементација, а со тоа и да се подобри безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Свечена академија за 55 години постоење на РСБСП

По повод 55 години постоење, активно дејствување и посебен придонес за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, Претседателот на Република Македонија, Неговата Екселенција д-р Горѓе Иванов, на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, му го додели високото општествено признание „Повелба на Република Македонија“. По тој повод, на 4 мај 2017 година, во Скопје, во Вила Водно беше организиран јавен настан – свечен чин за доделување на високото признание на РСБСП. На настанот присуствуваа членови и соработници на Советот, новинари, партнери и поддржувачи на работата и целите на РСБСП.

На 5 Мај 2017 година, во Македонскиот народен театар, во Скопје, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, организираше Свеченa Академија по повод 55 години постоење и активно дејствување. На Академијата присуствуваа голем број високи претставници од надлежните институции, партнери и соработници на РСБСП и голем број домашни и странски гости. Во рамки на Свечената Академија, РСБСП додели „Плакети за посебен личен и институционален

придонес“ на лицата и институциите кои во континуитет ја поддржуваат работата и целите на Советот. Во рамки на Свечената Академија, покрај доделувањето на плакетите, беше организирана и културно-уметничка едукативна програма.

По повод 55 години РСБСП, беше изработен краток видео-запис кој на креативен начин ги пренесе задачите, работата и целите на РСБСП во изминатите 55 години, а беше изработен и пишан материјал - краток историјат на Советот.

Сообраќајно-едукативна трибина „Жените фактор за поголема безбедност во сообраќајот“

Во чест на денот на жената, 8 Март, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата и АМСМ организира сообраќајно-едукативна трибина, на тема „Жената-фактор за поголема безбедност во сообраќајот“. Целта на настанот беше потврдување на улогата и одговорноста на жената, како активен учесник во сообраќајот, но и како фактор кој може да влијае врз воспитувањето на децата, а воедно и врз подигање на целокупната сообраќајна култура. Настанот го посетија повеќе од 150 жени возачи и уште еднаш ја потврдија нивната сериозност кон темата сообраќај.

Стручно советување на тема „Сообраќајно-техничките вештачења како основа за квалитетно решавање на судски спорови“

РСБСП во соработка со Бирото за судски вештачења на Република Македонија, традиционално, секоја година, беше координатор на стручно советување на тема „Сообраќајно - техничките вештачења како основа за квалитетно решавање на судски спорови“. На настанот присуствуваа учесници од повеќе земји кои расправаа на теми од интерес на сите субјекти инволвирани во процесот на сообраќајно-техничките вештачења и унапредувањето на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Тркалезна маса за професионални возачи

Во соработка со здружението на професионални возачи „АМЕРИТ“, на 19.10.2016 година, на „Скопски саем“ - Скопје, во рамки на сајмот за транспорт и логистика,

беше организирана тркалезна маса за едукација на професионалните возачи и транспортните работници за одговорно учество во сообраќајот и обезбедување безбедни услови за работа на професионалните возачи.

За потребите на тркалезната маса РСБСП изработи стручни трудови на тема: „Влијание на психофизичката и психомоторната способност на професионалните возачи врз безбедноста на сообраќајот“ и „Возење под одвлечено внимание - причина за сообраќајни незгоди со фатални последици“.

Сообраќајно-едукативна трибина „Временските услови - фактор за безбедност во сообраќајот“

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата и АМСМ организираа сообраќајно-едукативна трибина „Временските услови - фактор за безбедноста во сообраќајот“. Настанот се реализираше на 7.3.2017 година, во порта „Македонија“, во Скопје, а целта на настанот беше потврдување на улогата и важноста на временските услови за безбедноста на патниот сообраќај и одговорноста на жената како возач и како активен учесник во сообраќајот.

Организација на едукативна трибина со претставници на АРМ

По повод Меѓународниот ден на возачите, РСБСП во соработка со АМСМ и АРМ организираа едукативна трибина за едукација на професионалните возачи, за предизвиците во сообраќајот и последиците од неодговорното однесување во сообраќајот. Трибината се одржа во касарната Петровец во Скопје, на 31.3.2017 година.

Учество на научни и стручни собири, конференции во Република Македонија

Претставници на РСБСП со стручни презентации учествуваа на повеќе конференции, стручни и научни собири организирани во Македонија, од кои како поважни се издвојуваат:

- Меѓународна конференција на тема: „Стратешки насоки за развој на европскиот коридор VIII“ - организирана од Друштвото за патишта на Република Македонија,

- Стручен собир на тема: „Влијанието на урбаната опрема на безбедноста на пешаците во сообраќајот“ - организиран од Комора на овластени архитекти и инженери на Република Македонија,
- ТAIEX работилница на тема: „Јакнење на капацитетот за воспоставување информатички систем за сообраќајни незгоди“ - организирана од Министерство за здравство и Здравствена мрежа за Југоисточна Европа,

- Конференција на тема: „Безбедни патишта, побезбедна иднина“ организирана од Светска банка - Канцеларија во Скопје и Министерството за транспорт и врски.

9.5. ОРГАНИЗАЦИЈА НА МЛАДИНСКИ ОБУКИ

9.5.1. МЛАДИНСКИ ОБУКИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Почнувајќи од 2015 година, РСБСП секоја година организираше обука за млади лица, со цел унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Обуките се организираа во форма на тридневна сообраќајно-едукативна работилница за млади, на тема: „Улогата на младите во процесот на унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата“. Со реализацијата на обуката, беа остварени повеќе цели истовремено:

- Едукација и подигање на свеста кај младите за нивно одговорно учество во сообраќајот,
- Поттикнување и мотивација на младите за активно вклучување во општествените процеси со цел унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- Обука и осposобување на младите за реализација на проекти и сообраќајно-едукативни кампањи,
- Приирање идеи, иницијативи, предлози и сугестиии од младите и нивна имплементација во програмските активности на РСБСП,
- Активно вклучување и поддршка на младите во активностите на РСБСП,
- Организација на сообраќајно-едукативен настан за едукација на учесниците во сообраќајот и намалување на бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди.

За потребите на обуката беа изгответи презентации за едукација на учесниците на обуката за нивно одговорно учество во сообраќајот, за информирање и едукација за последиците од сообраќајни незгоди, потоа, едукација за структурата, целите и начинот на функционирање на РСБСП, едукација за законските прописи од областа на

патниот сообраќај, анализа и обука за организација на јавни настани и кампањи за побезбеден сообраќај, како и обука за осмислување и реализација на проекти. Во рамки на тридневната обука, секоја година се организираше јавен настан, дефиле за подигање на свеста за одговорно учество во сообраќајот, се дистрибуираа сообраќајно-едукативни материјали, со помош на „пијаните очила“ младите се едуцираа за влијанието на алкохолот врз способноста за управување со моторно возило и други активности.

9.5.2. МЕЃУНАРОДНА МЛАДИНСКА ОБУКА ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ПОДДРЖАНА ПРЕКУ ЕРАЗМУС-ПРОГРАМАТА

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во 2017 година ја организираше Првата меѓународна младинска обука за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, на тема „Младите и безбедноста во сообраќајот“ со поддршка на Националната агенција за европски образовни програми и мобилност, во рамки на Програмата „Еразмус +“.

На истата учествуваа 34 млади лица од седум земји од Европа: Македонија, Хрватска, Романија, Германија, Италија, Србија и Шпанија.

Road Safety and Threats for Young Drivers and Traffic Beginners in Traffic

Dejan Nikolovski
AMERIT

Целта на седумдневната обука беше да се освршат младите лица за одговорно учество во сообраќајот, но и активно да се вклучат во општествените процеси за креирање општество со високо ниво на сообраќајна култура. Седумдневната меѓународна младинска обука покрај наведените цели, имаше за цел да придонесе за интегрирање и вмрежување на младите и младинските организации од Република Македонија со организации од земјите од регионот и од Европа и да поттикне нивно учество во реализација на меѓународни проекти за подобрување на безбедноста на сообраќајот како предизвик за сите млади.

10.

**СОРАБОТКА СО
ЦЕНТРАЛНАТА И
СО ЛОКАЛНАТА
ВЛАСТ**

Во својата работа Советот остварува високо ниво на соработка со голем број надлежни институции, организации и поединци. Особено силно е изразена соработката на РСБСП со:

- Координативно тело на Влада на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- Министерство за внатрешни работи,
- Министерството за образование и наука,
- Министерство за транспорт и врски,
- Министерство за здравство,
- Министерство за труд и социјална политика,
- Агенција за промоција и поддршка на туризмот,
- Агенција за млади и спорт,
- Црвен Крст на Македонија,
- Агенција за супервизија на осигурувањето,
- Јавно претпријатие за државни патиштата „Македонија пат“,
- ЈСП - Скопје,
- Здравствен дом - Скопје,
- Мотоциклстичка и Велосипедска федерација на Македонија,
- Единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје,
- Високо образовни и научни институции,
- Невладини организации и здруженија,
- Јавни личности од општествениот живот, професори, лекари, спортисти и голем број истакнати експерти од различни области.
- АМСМ

10.1. СОРАБОТКА СО МВР

МВР е важен партнёр на РСБСП во работата и во остварувањето на заедничките цели за побезбеден сообраќај. Голем број од реализитраните активности на РСБСП се активно поддржани од страна на Министерството за внатрешни работи. Покрај тоа, двете институции континуирано работат во насока на размена на знаења, податоци и искуство, со цел заемно унапредување на професионалната компетентност. Во таа насока беше организирана дводневна Сообраќајно-едукативна работилница со претставници на СВР Охрид, со цел јакнење на капацитетите, ефикасно искористување на расположливите ресурси, анализа на состојбите на локално ниво и унапредување на професионалната компетентност на претставниците на Министерството за внатрешни работи при Секторот за внатрешни работи Охрид. Работилницата се организираше на 25 и 26 Март 2017 година и на истата покрај претставниците од Министерството за внатрешни работи, во својство на предавачи-обучувачи учествуваа повеќе истакнати професори и експерти, познавачи на структурата на МВР, неговото функционирање и проблемите и предизвиците во патниот сообраќај.

10.2. СОРАБОТКА СО ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

РСБСП во периодот 2015-2019 година имаше плодна соработка со најголем дел од општините во Република Македонија и во заедничка соработка беа реализирани низа активности со цел унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво, со посебен акцент на безбедноста на ранливите категории учесници. Токму во таа насока, а со цел поголема безбедност на децата во сообраќајот, особено во близина на училиштата и градинките, беше обезбедена опрема и формирани се училишни сообраќајни единици во кои членуваат околу 500 деца.

**Сообраќајно-едукативни работилници на тема:
„Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“**

Со цел унапредување на работата на Општинските совети за безбедност на сообраќајот на патиштата и

пред сè унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата на локално ниво, РСБСП во текот на 2018 година, организираше стручни, сообраќајно-превентивни работилници во повеќе општини во Република Македонија. На стручните работилници присуствуваа претставници од надлежните институции на локално ниво и беа опфатени повеќе теми: задачи на РСБСП и на локалната самоуправа за подобрување на безбедноста на патниот сообраќај, примена на индикатори за следење на безбедноста на сообраќајот на локално ниво, едукација и обука на полициски службеници и претставници на ЕЛС во насока на имплементирање на Втората национална стратегијата на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020. Согласно тоа беа реализирани:

- Стручна сообраќајна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Битола,
- Сообраќајно-едукативна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Штип,
- Сообраќајно-едукативна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Куманово,
- Сообраќајно-едукативна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Струмица,
- Сообраќајно-едукативна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Велес,
- Сообраќајно-едукативна работилница „Унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво“ во Охрид.

На работилниците беа презентирани стручни трудови, а по реализираните стручни презентации беше отворена стручна дебата на која беа анализирани состојбите во безбедноста на патниот сообраќај во Република Македонија и беа донесени предлог-мерки кои понатаму беа доставени до надлежните институции со препораки за нивна понатамошна имплементација.

Кампања за унапредување на безбедноста на сообраќајот на локално ниво под мотото „Недела за безбедност на сообраќајот во мојата општина“

Согласно целите и инструментите предвидени во Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата (2015-2020), а со цел унапредување на сообраќајно-превентивното дејствување на локално ниво, РСБСП во соработка со МВР и со единиците на локалната самоуправа, организираше сообраќајно-едукативна кампања насловена како „Недела за безбедност на сообраќајот во мојата општина“:

- Кампања „Недела за безбедност на сообраќајот во општина Гевгелија“
- Кампања „Недела за безбедност на сообраќајот во општина Охрид“
- Кампања „Недела за безбедност на сообраќајот во општина Битола“
- Кампања „Недела за безбедност на сообраќајот во општина Кавадарци“
- Кампања „Недела за безбедност на сообраќајот во општина Куманово“

Во рамки на кампањата „Недела за безбедност на сообраќајот во мојата општина“, која се реализираше во 5 (пет) општини во Република Македонија, во секоја општина во времетраење од 7 дена, реализирани беа голем број сообраќајно-превентивни активности на локално ниво, а како позначајни се издвојуваат:

- Организирана прес-конференција за локалните медиуми во секоја општина, посебно за најава на кампањата и со апел за одговорно учество во сообраќајот,
- Теоретска и практична едукација на децата и младите за основните правила и прописи во сообраќајот,
- Дистрибуција на сообраќајно-едукативни материјали за деца,
- Стручни состаноци меѓу надлежните чинители за безбедност на сообраќајот на локално ниво, со цел корекција и подобрување на состојбите и безбедно и непречено одвивање на сообраќајот,
- Дистрибуција на сообраќајно-едукативни материјали (флаери, освежувачи за воздух за во автомобил, плакати) на бензинските станици и станиците за технички преглед на подрачјето на општината,

- Изработени и дистрибуирани брендирани маџи со лого на кампањата и со пораки за безбедно учество во сообраќајот,
- Дистрибуција на едукативни материјали во повеќе угостителски објекти во општините,
- Брендирање на јавен простор со банери, транспаренти и билборди,

- Активности поддржани од јавни личности, новинари, артисти, спортисти, пејачи и водители, кои се фотографираа со брендирани маџи со едукативни пораки за одговорно учество во сообраќајот („Го сакам градот безбеден“) и истите беа споделени на електронските медиуми и на личните социјални медиуми (Фејсбук, Твiter, Инстаграм) на јавните личности,
- Наградна акција преку социјалните медиуми во која сите кои ќе испратат порака со сообраќајно-едукативна содржина, добиваат соодветен подарок,
- Велосипедско дефиле низ улиците во Охрид и Битола за промоција на велосипедот како сообраќајно превозно средство,
- Акција „Едукативен сообраќаен час“ во која децата од градинките од Охрид беа едуцирани за основните правила и прописи во сообраќајот. Покрај теоретските предавања, беше организирано и едукативно возење со панорамски автобус и децата практично ги совладуваа правилата и прописите во сообраќајот,

- Мотоциклистичко дефиле во Охрид „Носам каџига- безбедно е“ за подигање на свеста за поголема употреба на заштитни шлемови од страна на мотоцилистите,
- Сообраќајно-едукативен настан „Училишните тротоари се за деца, а не за возила“. Настанот се организирше пред повеќе училишта во Битола, Кавадарци и Куманово,
- Акција за подигање на свеста за правилно паркирање во централното градско подрачје на Битола, Кавадарци и Куманово,
- Акција „Младите возачи и алкохолот“, односно едукативна акција „Алко-патрола“ во повеќе угостителски објекти во Битола, Кавадарци и Куманово, со цел едукација и подигнување на свеста кај младите за неуправување со моторно возило под дејство на алкохол и многу други активности на локално ниво.

10.2. ПОТПИШАНИ МЕМОРАНДУМИ ЗА СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Со цел промоција и засилување на широк мултисекторскиот пристап кон прашањата и проблемите во патниот сообраќај, унапредување на соработката и координација во напорите за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, РСБСП потпиша меморандум за соработка со повеќе надлежни институции и организации. Имено, беа потпишани меморандуми за соработка со:

- Технички факултет - Битола
- Агенција за цивилно воздухопловство на Република Македонија
- СИЗ Македонија Сообраќај - АМЕРИТ
- МЕПСО
- ЈСП Скопје
- СЦ „Борис Трајковски“
- Агенција за супрвизија на осигурувањето
- Универзитет за туризам и менаџмент - Скопје
- Едукацион плус - Македонија
- Лукоил Македонија
- РК Вардар
- Триглав Осигурување и др.

11. *СОРАБОТКА СО МЕДИУМИТЕ*

Претставници на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата, во изминатиот период од четири години, беа присутни на сите писани и електронски медиуми во Република Македонија. Имено, беа организирани голем број прес-конференции, голем број (повеќе од 100) вклучувања во информативната програма – вести, во сите телевизии со национална концесија, вклучувања во информативната програма – вести, на локалните и регионалните телевизии, голем број гостувања во утрински програми и во други емисии со едукативна содржина (повеќе од 120); голем број објави, интервјуа и изјави, во сите писани медиуми; гостувања во радио емисии и голем број радио објави; како и голем број статии, интервјуа и изјави во електронските медиуми.

Во периодот 2015-2019 година, РСБСП континуирано објавуваше сообраќајно-едукативни текстови на конкретна тема, со конкретни пораки за безбедно учество во сообраќајот и истите редовно се објавуваа на голем број веб-страници во Република Македонија. Медиумите се важен партнери во работата на РСБСП и соработката со нив е исклучително важна за подигање на јавната свест за внимателно и одговорно учество во сообраќајот на патиштата.

11.1. РАБОТНА СРЕДБА СО МЕДИУМИТЕ

Традиционално, секоја година, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата организираше работен појадок со претставници на медиумите во Република Македонија.

Медиумската поддршка и објавата на квалитетни информации, пораки и совети за безбедно учество во сообраќајот, е клучна во напорите за информирање и едукација на учесниците во сообраќајот и во напорите за подигање на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот. Промена и издигнување на сообраќајната култура и етика, како еден од клучните приоритети и цели на РСБСП, може да се оствари единствено преку сила медиумска поддршка.

Согласно тоа, Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата на крајот од секоја календарска година, организираше работна средба - работен појадок со претставници на медиумите, медиумските куки и маркетинг агенциите во Република Македонија. Работниот појадок беше организиран во форма на прес-конференција, на која се правеше оценка за безбедноста на патниот сообраќај во Република Македонија. Покрај тоа, на работната средба со претставниците на медиумите, беа доделувани благодарници, пригодни подароци и промотивен и репрезантативен материјал, во знак на плодната и успешна соработка и силната медиумска поддршка во процесот на градење на сообраќајната култура и подигање на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот.

Целта на овој настан е унапредување и продлабочување на соработката со медиумите и стимулирање на медиумите за нивен дополнителен ангажман во процесот на информирање и едуцирање на јавноста и подигање на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот на патиштата.

11.2. УЧЕСТВО ВО ТВ И РАДИО ЕМИСИИ

Во период од 18 месеци, на националната телевизија MTB1, се еmitуваше сообраќајно-едукативна емисија насловена како „Светот на сообраќајот“. Еден сегмент од оваа емисија беше отстапен на РСБСП, со цел да се влијае кон подобрување на сообраќајната култура и подигање

на свеста за одговорно учество во сообраќајот и секако, подигање на свеста за последиците од неодговорно учество во сообраќајот. Согласно тоа, РСБСП ангажираше експерти и стручни лица кои учествуваа во тие емисии, со цел поголема едукација и подигање на свеста за одговорно учество во сообраќајот.

11.3. ОРГАНИЗИРАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ВЕБ-СТРАНИЦА, ФЕЈСБУК, ТВИТЕР

За сите активности што РСБСП ги организираше и реализираше изминатите четири години, до денес, пошироката јавност може да се запознае преку веб-страницата на Советот: <https://www.rsbsp.org.mk>. Веб-страницата секојдневно се ажурира и јавноста може да се запознае со мисијата на РСБСП, програмата за работа, проектите на Советот, активностите и мерките што ги презема во насока на подобрување на безбедноста на сообраќајот, но, исто така, достапни се и совети за учесниците во сообраќајот.

Од страна на Media Solutions, веб-страницата на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во 2015 и во 2017 година, беше избрана, односно освои прво место во категоријата за најдобар сајт за владини и државни институции.

Со цел подигање на јавната свест за одговорно учество во сообраќајот и успешна реализација на програмските проекти и активности, РСБСП континуирано во периодот 2015-2019 година, користеше јавен медиумски простор на социјални медиуми, на веб-страници, на билборди, на јавни автобуси, на радио канали..., со единствена цел - информирање и едукација на учесниците во сообраќајот и пренесување пораки и совети со сообраќајно-едукативна содржина.

12.

ПРЕПОРАКИ ЗА ПОНАТАМОШНО УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА ВО СООБРАЌАЈОТ ВО Р.МАКЕДОНИЈА

Безбедноста на сообраќајот на патиштата е сложена и комплексна појава и зависи од голем број фактори, институции и поединци. Сообраќајните незгоди не се само грешка и одговорност на поединецот, тие истовремено се и одраз на недостатоците на системот за управување со безбедноста на сообраќајот на патиштата, односно вкупната одговорност е подеднаква и за поединецот и за општеството и никој не може да се амнистира од неа, ниту поединечно, ниту институционално.

Поразителен е фактот дека секоја година во сообраќајни незгоди на патиштата ширум светот, животот го губат околу 1.3 милиони луѓе, а повеќе од 50 милиони се лесно и тешко повредени. Фактите и статистиката говорат дека бројот на загинати и на повредени лица во сообраќајни незгоди во земјите од Југоисточна Европа е поголем во однос на развиените земји, членки на Европската Унија.

Согласно целите дефинирани во Втората национална стратегија, Република Македонија, т.е безбедноста во патниот сообраќај во Република Македонија, до 2020 година треба да го достигне нивото и просекот на земјите членки на ЕУ, а тоа во апсолутни бројки значи помалку од 100 загинати лица во сообраќајни незгоди на годишно ниво.

Кога станува збор за загинати и за повредени лица во сообраќајни незгоди, не може да се каже дека одредена бројка е добра, затоа што не станува збор за обична бројка, туку за човечки животи. Секој згаснат човечки живот е огромна и ненадоместлива загуба за семејството и за општеството. Последиците од сообраќајните незгоди имаат дополнителна тежина ако го земеме во предвид фактот дека во сообраќајните незгоди многу често страдаат деца и млади лица. Исто така, важно е да се истакне дека, во сообраќајни незгоди, најчесто животот го губат или се здобиваат со трајни здравствени проблеми, лица кои биле апсолутно здрави и способни.

Гледано од аспект на бројот на загинати лица во сообраќајни незгоди, може да се заклучи дека состојбата на безбедноста на сообраќајот на патиштата во Република Македонија, бележи тренд на подобрување, но исто така, статистичките податоци потврдуваат дека безбедноста на патниот сообраќај, не е на потребното и на посакувано ниво и не е во согласност со целите и динамиката дефинирани во Втората национална стратегија на Република Македонија за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2015-2020.

Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата потенцира дека за остварување на целите од Стратегијата, односно за остварување на целите за помалку од 100 загинати лица во сообраќајни незгоди на годишно ниво, неопходно е во наредниот период сите надлежни институции, органи и организации и сите поединци кои учествуваат во сообраќајот, безбедноста во сообраќајот на патиштата да ја имаат како заедничка одговорност, висок општествен приоритет и како највисока заедничка цел.

Прв и најважен чекор за унапредување на безбедноста во сообраќајот на патиштата во Република Македонија е практично имплементирање на мултисекторски и мултидимензионален пристап во процесот на креирање и имплементирање на политики и мерки за подобрување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, со јасно дефинирани надлежности и обврски на сите надлежни субјекти.

Сообраќајниот систем е сложен и динамичен и зависи од голем број фактори, па согласно тоа и самиот процес на управување и контрола на безбедноста во сообраќајот на патиштата е комплициран процес и бара широк повеќесекторски пристап. Во таа насока, како најважни мерки и препораки, што треба да бидат имплементирани во иднина, се издвојуваат:

- зајакнување на сообраќајно-превентивното дејствување за сите учесници во сообраќајот и за сите ризик-фактори што ја загрозуваат безбеденоста во сообраќајот на патиштата,
- засилување на сообраќајното образование во рамки на образовниот процес,
- подобрување на патната и сообраќајната инфраструктура,
- квалитетно и постојано одржување на постоечката патна мрежа и на сообраќајната сигнализација,
- унапредување на процесот на едукација и обука на кандидатите за возачи,

- унапредување на процесот на техничка контрола и подобрување на техничката исправност на возилата,
- унапредување на работата на автошколите и испитните центри,
- континуирана едукација на учесниците во сообраќајот,
- подобрување на системот за брза и ефикасна интервенција по случена сообраќајна незгода,
- засилување на контролите на сообраќајната полиција,
- имплементација на системски мерки за континуирана градација на репресивните мерки во зависност од тежината и рецедивитетот на сообраќајниот прекршок,
- засилување на улогата и ангажманот на локалната самоуправа во процесот на управување со безбедноста во сообраќајот на патиштата,
- засилување на општествената одговорност од страна на поединците и приватните (деловни) субјекти,
- промовирање и поддршка на невладиниот сектор, особено во делот на едукација на учесниците во сообраќајот,
- подигање на јавната свест за последиците од сообраќајните незгоди, и
- унапредување на процесот за грижа и ресоцијализација на лица кои учествувале, настрадале или чиј блиски (роднини, пријатели) настрадале во сообраќајни незгоди.

Формирање функционална база на податоци за сите важни фактори што се однесуваат и се поврзани со патниот сообраќај, претставува основен предуслов за успешно и ефикасно управување со безбедноста на патниот сообраќај. Основа за квалитетно управување со безбедноста во сообраќајот на патиштата се податоците и информациите за карактеристиките на патната мрежа, податоците за сообраќајното оптоварување, податоците за бројот, видот и карактерот на сообраќајните незгоди, податоците за видот и карактерот на повредите во сообраќајните незгоди, податоците за идентификување на сообраќајните незгоди од аспект на причини, време, место и локација на случување.

